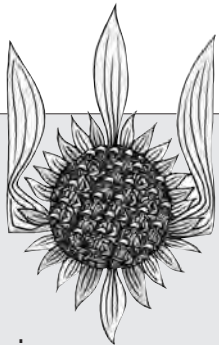




ГАЗЕТА
ВЕРХОВНОЇ РАДИ
УКРАЇНИ

ГОЛОС УКРАЇНИ

ГЕРОЇ УКРАЇНИ



Якби міг,
накрив би собою
всю землю

▶ СТОР. 6

Репортаж



Вертолітники

▶ СТОР. 8



Особистість

Після Перемоги
хочу побачити сині гори

▶ СТОР. 9

№ 88 (8105)

СЕРЕДА, 3 ТРАВНЯ 2023 РОКУ

WWW.GOLOS.COM.UA

У НОМЕР:

Обговорили оборонну співпрацю

Президент України Володимир Зеленський провів телефонну розмову з Прем'єр-міністром Канади Джастіном Трюдо. Як зазначається в повідомленні на офіційній сторінці Президента України у Telegram, співрозмовники обговорили програму довгострокової оборонної співпраці. «Відзначив початок конфіскації російських активів і закликав до посилення санкційного тиску на росію. Узгодили позиції напередодні саміту НАТО й інших міжнародних заходів», — йдеться у дописі.

Раніше Володимир Зеленський провів телефонну розмову з Прем'єр-міністром Нової Зеландії Крісом Гіпкінсом. «Подякував за участь Нової Зеландії у підготовці наших військових. Розраховуємо на її продовження, а також на подальшу співпрацю в обороні та гуманітарці. Обговорили необхідність подальшої консолідації країн Тихоокеанського регіону щодо підтримки України», — повідомив Глава держави.

В ООН вимагають розслідувати злочини росіян

У Комітеті ООН із ліквідації расової дискримінації глибоко стурбовані «серйозними порушеннями» прав людини, скоєними в Україні російськими збройними силами і приватними військовими компаніями. Зокрема, йдеться про насильницькі зниснення, тортури, зґвалтування і позасудові страти.

▶ СТОР. 5

Я ВАМ ПИШУ...

«Калейдоскоп» зробив подарунок сироті

У нашому місті Радивилів є аматорський дитячий колектив «Калейдоскоп», де керівником Наталія Бортник. Він організує поїздки до сусіднього обласного центру на дитяче шоу.

Зателефонували до нас у службу у справах дітей і запросили взяти у подорож одну дитину, яка не може дозволити собі такого з фінансових причин, адже поїздка і квитки на людину до п'ятсот гривень. Ми запропонували їм взяти із собою дитину-сироту. Такий вчинок свідчить про те, що у нас зростають добрі і чуйні діти.

Олена ПІСАРЄВА,
начальник служби
у справах дітей Радивилівської
міської ради Рівненщини.

Верховна Рада продовжила дію воєнного стану та строк мобілізації ще на 90 днів



Більше фото тут — www.golos.com.ua
Фото Андрія НЕСТЕРЕНКА.

Під час засідання.

ПАРЛАМЕНТСЬКА ХРОНІКА

Пленарне засідання 2 травня
Відповідні проекти законів «Про затвердження Указу Президента України «Про продовження строку дії воєн-

ного стану в Україні» (№ 9259) та «Про затвердження Указу Президента України «Про продовження строку проведення загальної мобілізації» (№ 9260) підтримали 324 та 333 парламентарії відповідно. ▶ СТОР. 2

САМОВРЯДУВАННЯ

Передбачили компенсацію на альтернативні джерела енергії

Депутати Вінницької міськради ухвалили «Порядок на підтримку мікробізнесу». Невеликі підприємства, зокрема ФОПи, зможуть претендувати на часткову компенсацію коштів за придбане обладнання, яке забезпечить скорочення споживання електроенергії: сонячні електростанції, гідроенергетичні установи, вітрогенератори.

«Енергетична незалежність, енергозбереження, перехід на роботу на альтернативних джерелах, екологічність — це основні принципи «Зеленого курсу Вінниці-2030», — каже міський голова Сергій Моргунов. — Крім того, це протистояння викликам — намаганням російських агресорів створити у нас блекаут».

У документі зазначено, що претендувати на відшкодування може суб'єкт підприємництва, який здійснює діяльність на території Вінницької міської територіальної громади і сплачує податки до місцевого бюджету, інформує наш власкор Віктор СКРИПНИК.

ВРОЖАЙ

Весняна сівба: останній акорд

На Одещині сівба наближається до завершення, повідомила під час брифінгу в Media Center Ukraine-Odesa директор департаменту аграрної політики, продовольства та земельних відносин ОВА Алла Стоянова. Залишилося посіяти лише 100 тис. га кукурудзи. На відміну від минулого року «кампанія проходить більш-менш стабільно», адже зруйновані повномасштабним вторгненням рф «ланцюги постачання відновлено. Є розуміння, де купувати насіння, пальне... Регіон забезпечений всіма засобами: і матеріальними, і людськими. Аграрний сектор відчуває себе дуже добре, тим паче на фоні рясних опадів».

Алла Стоянова озвучила й оптимістичні прогнози щодо майбутнього врожаю. В 2021 році Одещина «мала рекордні 5 млн тонн зернових та зернобобових, у 2022-му — 3 млн 300 тис. тонн». Цьогоріч край «може повторити цифру минулого року, а якщо вдало пройде збиральна кампанія, то й збільшити» вал на 15%, довідалася наш оглядач Галина КВІТКА.

Підпишіться на наші Facebook:
<https://www.facebook.com/GolosUkraine>
Telegram-канал:
<https://t.me/GolosUkraine>
Twitter:
https://twitter.com/Golos_Ukraine
аби отримувати інформацію про події в Україні та світі виключно з достовірних джерел.

КОРОТКО

■ До реєстру програми «Культурна спадщина» Українського культурного фонду ввійшло п'ять проектів з Івано-Франківщини із туристичною складовою. Це знакові: Міжнародний Різдвяний фестиваль «Коляда на Майзлях», «Галич: кризь простір і час», «Архітектурна пам'ять місця — Простір інноваційних креацій «Палац», **повідомила наш власкор Людмила СТРАЖНИК.**

■ На Полтавщині під час великої війни для підприємств теплоенергетики та водопровідно-каналізаційного господарства за кошти міжнародних партнерів, обласного й місцевих бюджетів придбали 134 генератори, 124 із яких уже встановили на цих об'єктах, **повідомляє наш власкор Василь НЕІЖМАК.**

Відтепер дані про зниклих безвісти вноситимуть у Єдиний реєстр розшукуваних осіб — Мінреінтеграції

Верховна Рада продовжила дію воєнного стану та строк мобілізації ще на 90 днів

ПАРЛАМЕНТСЬКА ХРОНІКА

Пленарне засідання
2 травня

ПОЧАТОК НА 1-Й СТОР.

Народні депутати також включили до порядку денного та ухвалили Постанову про здійснення начальниками військових адміністрацій населених пунктів у Бердянському, Василівському, Мелітопольському та Пологівському районах Запорізької області повноважень, передбачених частиною другою статті 10 Закону України «Про

земних держав щодо накладення санкцій на російську державну корпорацію з атомної енергії «росатом» та запровадження заходів для зменшення співпраці з рф в сфері ядерної енергетики (298 «за»).

У цьому документі Верховна Рада України закликає парламенти усіх іноземних держав, Європейський парламент та Міжнародне агентство з атомної енергії запровадити заходи для скорочення впливу російської феде-

► припинення укладання будь-яких нових контрактів з «росатомом» щодо збагачення урану;

► припинення укладання будь-яких нових контрактів з «росатомом» та афілійованими з ним компаніями щодо будівництва атомних електростанцій та допоміжних послуг;

► припинення дії будь-яких інших торговельних угод, спільних проектів та промислових програм з «росатомом», доки російська федерація не виведе свої війська з території України.



правовий режим воєнного стану».

Водночас Верховна Рада ухвалила (268 «за») Звернення до світової спільноти щодо встановлення санкцій на імпорту російської і білоруської деревини та морепродуктів.

Парламент також звернувся до усіх іно-

рації на розвиток ядерної енергетики у світі через:

► скорочення закупівель російського ядерного палива та супутніх послуг, із поступово повною відмовою від російських компонентів в ядерній енергетиці;

Парламент також закликає світ належним чином відреагувати на неприпустимі порушення, які вже вчинені «росатомом» та його працівниками на території України та розпочати розробку санкційного механізму, та його критеріїв, котрі будуть застосовані

в подальшому, якщо «росатом» продовжуватиме ігнорувати рекомендації Міжнародного агентства з атомної енергії щодо ядерної безпеки на АЕС в Україні.

Крім того, парламент проголосував за Заяву «Про визначення існуючого в рф політичного режиму як расизму та засудження його ідеологічних засад і суспільних практик як тоталітарних та людиноненависницьких» — 281 «за».

Цією заявою Верховна Рада України засуджує расизм як ідеологію і практики, що лежать в основі державної політики російської федерації.

Парламент звертається до ООН, Європейського Парламенту, ПАРЄ, ПА ОБСЄ, ПА НАТО, урядів та парламентів іноземних держав із закликом підтримати засудження ідеології, політики та практики расизму.

Засуджуючи расистський режим президента рф в.путіна як злочинний, Верховна Рада закликає міжнародне співтовариство приєднатися до визнання чинного політичного режиму рф злочинним та закликає міжнародне співтовариство застосувати реальні заходи, які дадуть можливість притягнути військово-політичне керівництво рф до відповідальності за вчинення стосовно України та її народу злочинів, воєнних злочинів, злочинів проти людяності та злочинів геноциду.

Верховна Рада також звертається до країн світу із закликом об'єднати зусилля для подолання загроз, які становлять для миру та безпеки чинний політичний режим російської федерації, ідеологія та практики расизму».

За основу парламент ухвалив законопроект «Про внесення змін до Закону України «Про рекламу» щодо імплементації норм європейського законодавства у національне законодавство України шляхом імплементації окремих положень acquis ЄС у сфері аудіовізуальної реклами (Європейської конвенції про трансдонне телебачення, Директиви Європейського парламенту та Ради 2010/13/ЄС про аудіовізуальні медіапослуги від 10 березня 2010 року зі змінами, внесеними Директивою (ЄС) 2018/1808 від 14 листопада 2018 року) та до деяких інших законів» (№ 9206).

Більше — у наступному номері газети.

Олена ГОРБУНОВА.

Фото Андрія НЕСТЕРЕНКА.

Більше фото тут — www.golos.com.ua



Олена Кондратюк: Україна вдячна Ізраїлю за підтримку в ООН та активну участь у реалізації гуманітарних проектів

Заступниця Голови Верховної Ради України Олена Кондратюк, в межах робочого візиту до Ізраїлю, зустрілася з Генеральним директором МЗС Держави Ізраїль Роненом Леві.

Олена Кондратюк подякувала Ізраїлю за сталу та чітку підтримку суверенітету і територіальної цілісності України і невизнання анексії українських територій рф.

«Україна вдячна Ізраїлю за постійну підтримку в міжнародних організаціях, голосування за відповідні резолюції ООН та активну участь у реалізації гуманітарних проектів та

ініціатив», — наголосила Віцеспікерка.

Сторони обговорили співробітництво між країнами, зокрема, старт проекту з розміщення системи раннього оповіщення, яку Ізраїль вирішив передати Україні.

«Дуже сподіваємося і розраховуємо на початок нової сторінки у двосторонній співпраці та подальше зміцнення українсько-ізраїльських відносин як на міжурядовому, так і на міжпарламентському рівнях», — зацентувала Заступниця Голови Верховної Ради України.

Вона також поінформувала Гендиректора МЗС Ізраїлю про численні воєнні злочини росії в Україні, особливо проти українських дітей, яких масово, примусово та незаконно депортує рф.

Своєю чергою Ронен Леві висловив щирі співчуття українському народові з приводу загибелі мирних мешканців в Умані — українському місті, яке має особливе значення для Ізраїлю.

Прес-служба Апарату Верховної Ради України.

Фото: rada.gov.ua

Черговий крок для поглиблення співпраці

МІЖПАРЛАМЕНТСЬКІ ЗВ'ЯЗКИ

Днями завершився перший від початку повномасштабного російського воєнного вторгнення візит офіційних осіб Азербайджану до України. Він відбувся на запрошення Голови Верховної Ради України Руслана Стефанчука та за ініціативи народного депутата, співорголови групи з

міжпарламентських зв'язків з Азербайджанською Республікою Володимира Крейденка. Деlegaцію робочої групи з міжпарламентських зв'язків Азербайджан—Україна Міллі Меджлісу Азербайджанської Республіки очолював Руфат Гулієв.



«Азербайджанські друзі провели низку зустрічей, які, переконаний, сприятимуть налагодженню ще більшої співпраці між нашими парламентами та народами», — прокоментував підсумки відвідин Володимир Крейденко, який супроводжував азербайджанських колег в Україні.

Загалом візит делегації Міллі Меджлісу, як зазначив народний депутат, був вельми змістовним і продуктивним. Передовсім азербайджанські парламентарії зустрілися із Першим заступником Голови Верховної Ради України Олександром Корнієнком (на знімку): обговорили шляхи співпраці між державами в рамках міжнародних організацій, зокрема щодо підтримки Азербайджаном Міжнародної Кримської платформи та участі азербайджанських представників у цьогорічному саміті. Парламентарії двох країн подискутували і щодо спільної роботи над реформою структу-

ри ООН задля перетворення її на систему, яка унеможливила б воєнну агресію та злочини проти народів світу.

Під час зустрічі азербайджанських парламентаріїв із заступницею Голови Верховної Ради Оленою Кондратюк, серед іншого, обговорювалася і співпраця між державами в гуманітарній сфері. Зокрема, йшлося про підтримку Азербайджану в питаннях захисту і відновлення прав незаконно депортованих з окупованих територій України російськими загарбниками українських дітей, а також про сприяння реабілітації українських військових та оздоровленню наших школярів.

Крім парламентських зустрічей, делегація Міллі Меджлісу Азербайджану поспілкувалася з віце-президентом Торгово-промислової палати України Ростиславом Коробкою: визначили перспективи співпраці українського та азербайджанського бізнесу, а також

участь азербайджанських підприємців в інвестуванні відновлення та відбудови України.

Співробітництво у сфері освіти гості обговорили із керівництвом Київського національного університету імені Тараса Шевченка. Варто додати, що цей провідний вищий навчальний заклад України впродовж тривалого часу приваблює студентів з Азербайджану, а голова робочої групи з міжпарламентських зв'язків Азербайджан—Україна Міллі Меджлісу Азербайджанської Республіки Руфат Гулієв свого часу і сам навчався в КНУ.

Під час перебування в Україні делегація Міллі Меджлісу Азербайджану висловила бажання відвідати Київщину, де на власні очі гості побачили наслідки окупації російською армією Бучі та Ірпеня. Побували іноземці і на одному з об'єктів, який після влучання ворожої ракети відбудовують волонтери з добровольчого бу-

дівельного батальйону «Добробат».

«Азербайджанська Республіка також бере участь у відбудові зруйнованих інфраструктурних об'єктів України. У рамках реалізації ініціативи Президента України Володимира Зеленського UNITED24 азербайджанським урядом було перераховано кошти для відновлення паркової зони та школи в Ірпені, виділено гроші й на відбудову закладу дошкільної освіти та на відновлення амбулаторії в Київській області», — зазначив Володимир Крейденко.

На завершення свого візиту делегація Міллі Меджлісу Азербайджану вшанувала пам'ять Героїв Небесної Сотні та полеглих у російсько-українській війні захисників України. На знак дружби між українським і азербайджанським народами разом із народними депутатами Володимиром Крейденком та Антоном Швачком, головою правління «Об'єднаної діаспори азербайджанців України» Хікметом Джавадовим і представниками місцевої влади гості висадили сакури на алеї Парку імені Тараса Шевченка у Боярці.

«Вдячний азербайджанським колегам за цей візит солідарності. Азербайджан має чітку та послідовну позицію щодо підтримки суверенітету і територіальної цілісності України, допомагає нам у гуманітарній та економічній сферах у цей непростий для українців час. Переконаний, що ці відвідини стануть черговим кроком для поглиблення співпраці по лінії груп дружби парламентів України та Азербайджану і нададуть нового імпульсу україно-азербайджанському міжпарламентському діалогу», — переконаний народний депутат Володимир Крейденко.

Підготувала
Ірина ШАТРОВА.

Фото
Андрія НЕСТЕРЕНКА.

Більше фото тут —
www.golos.com.ua

Забезпечити умови, щоб кожен почувався комфортно та з гідністю

ГОТУЄТЬСЯ ЗАКОНОПРОЕКТ

Міністерка соціальної політики Оксана Жолнович узяла участь у круглому столі щодо працевлаштування осіб з інвалідністю. Про це інформує Міністерство соціальної політики України на сторінці відомства у Фейсбуці.

Пані міністерка наголосила, що надважливим завданням держави є налагодити відповідні стандарти та забезпечити належні умови для усіх груп людей, щоб кожен почувався комфортно, впевнено, вільно та з гідністю.

«Кожна людина — це важливий учасник повоєнної відбудови й розвитку України.

Саме тому ми прагнемо змінити підходи і сформувати нову візію у відносинах між особами з інвалідністю, роботодавцями та державою. Забезпечення повного комплексу інструментів, серед яких: якісна та вчасна реабілітація, перенавчання, набір послуг і підтримки, — усе це дасть кожній людині можливість реалізувати

себе в соціумі й на ринку праці, приносити користь і сприяти європейському майбутньому України», — сказала Оксана Жолнович.

Посадовиця розповіла про кроки Міністерства в цьому напрямі, які передбачає законопроект 5344-д.

Нові можливості для бізнесу з підтримки працевлаштування людей з інвалідністю
Це можливість для роботодавців самим обирати зручний для них формат: сплату цілого внеску (або купівлю товарів у соціальних підприємств), виконання встановленої квоти з працевлаштування, переоріє-

нтацію на соціальне підприємство чи отримання адресної підтримки за додаткове працевлаштування людей, які мають інвалідність.

Розширення інструментарію підтримки

У цьому, за словами Оксани Жолнович, сприятимуть приватні агентства зайнятості, які отримуватимуть винагороду за якісне працевлаштування осіб з інвалідністю.

Послуга соціального супроводу

Вона допоможе людині з інвалідністю інтегруватися в робоче середовище, а роботодавцям та колегам підкаже, як правильно взаємодіяти всередині колективу.

Адресна підтримка

Ідеться про субсидовані робочі місця та інші способи мотивації потенційних роботодавців.

Розширення спектра соціальних підприємств

Будь-який бізнес на кожному етапі свого розвитку може стати соціальним. Міністерство всіляко підтримуватиме культуру такого соціального бізнесу.

Насамкінець пані міністерка подякувала Громадській спілці Ліги сильних, Мережі захисту національних інтересів «АНТС», Social Rights UA за організацію важливого діалогу, який відбувся за підтримки проекту Ради Європи «Посилення соціального захисту в Україні».

Віктор БОНДАР
(за матеріалами прес-служби
Мінсоцполітики).

Фото зі сторінки Мінсоцполітики у Фейсбуці.

АКТУАЛЬНО

Розвиваємо інновації та кібербезпеку

Україна та Японія підписали меморандум про співпрацю

Україна та Японія домовилися про співробітництво у сфері цифрової трансформації. Міністерство цифрової трансформації України, Держспецзв'язку та Міністерство цифровізації Японії вперше уклали тристоронній меморандум про співпрацю. Це початок потужного діджитал-співробітництва між країнами.

Документ закладає основи для співробітництва у сфері кіберзахисту, розвитку інновацій та дає можливість налагодити обмін досвідом щодо розбудови електронного урядування та ІТ-галузі.

Підписання меморандуму відбулося під час онлайн-зустрічі Віце-прем'єр-міністра з інновацій, розвитку освіти, науки та технологій — міністра цифрової трансформації України Михайла Федорова, Голови Держспецзв'язку Юрія Щиголя з Міністром цифровізації Японії Таро Коно у рамках робочого візиту заступниці міністра Мініциффри Валерії Іонан до Токіо.

Японія — країна інновацій, якими захоплюється світ. Зараз Японія активно трансформує держсектор, там модернізують держреєстри, запустили My Number Card — пластиковий документ із чипом, який дає змогу швидко верифікувати свою особу при отриманні держпослуг і сплачувати податки онлайн.

У рамках меморандуму Україна буде ділитися з японськими колегами досвідом, як впроваджувати цифрові зміни та робити реінжиніринг процесів. Зі свого боку, Японія допоможе Україні розвивати інновації та посилювати кіберзахист.

Японсько-українські відносини мають значний потенціал, а обмін цифровими кейсами між нашими країнами буде корисним обом сторонам. Дякуємо японському уряду та Міністру цифровізації Таро Коно за міцне партнерство та підтримку.

Разом розвиваємо інновації майбутнього!

Прес-служба Апарату
Верховної Ради України.

ДОПОМОГА

Доброчинний маршрут волінських депутатів

Чимало партію необхідних для наших захисників речей відправили на передову депутатів з Волині. Серед зібраного ними та волонтерами, благодійниками, комунальними установами області — позашляховик та карета «швидкої», медикаменти, а ще старлінки, зарядні станції, тепловізори, генератори, оргтехніка, фільтри для води, енергетичні сухайки, гігієнічні засоби тощо. Фінський інструктор-волонтер Томі Хілтунен, який супроводжував волонтерів і є представником волонтерської організації Lion Defence Team, привіз іще й квадрокоптери. Саме їх, за твердженням бійців, вони потребують постійно та в необмеженій кількості.

«Ми вирушили на лінію східного фронту: Костянтинівка—Краматорськ—Слов'янськ—Лиман—Ізюм—Харків. Відвідали бойові підрозділи чотирьох бригад. Доправили все з найактуальніших заявок наших воїнів», — розповів заступник голови обласної ради Юрій Поліщук. Разом із ним на передовій побували депутати облради Ігор Лех та Юрій Харченко, народний депутат України В'ячеслав Рубльов, інструктор з Фінляндії Томі Хілтунен.

Микола ЯКИМЕНКО.
Волинська область.



Кожна людина — це важливий учасник повоєнної відбудови й розвитку України

Освітній простір «Соледар: дорога додому» відкрито у Дніпрі за участю представників обласної влади Донеччини, закладів освіти та Соледарської міської громади. Директорки ЗОШ № 14 Катерина Устименко та ЗДО № 11 «Дзвіночок» Оксана Борисенко провели для дошкільнят інтегроване заняття «На допомогу Патрону». Зустріч спрямована на створення уявлення дітей про особисту безпеку у воєнний час. Малеча виготовила флікери та отримала медалі «Юний рятівник», повідомляє наш власкор Владислав Леошко

Фото департаменту освіти і науки Донецької облдержадміністрації.

ВІННИЦЯ:

Ще одне авто відправили на схід

Автомобіль Nissan Navara, меншвізійний пріцил Pulsar Tallion та н'ять радіостанцій Motorola передали волонтери з Вінниці військовим 120-ї окремої бригади територіальної оборони ЗСУ.

Транспорт і технічні засоби закупили на кошти благодійного фонду «Енергія Відродження». Придбати їх вдалося завдяки підтримці засновників фонду Андрія Поліщука, Олександра Млинця, а також активній участі волонтера Олександра Яновського.

Автомобіль та інші вкрай необхідні подарунки поїхали на схід нашої держави, де нині виконує бойові завдання 120-та бригада.

У фонді зазначають, що організують збір коштів на ті речі, які просять військові. Благодійники підтримують також інші підрозділи.

Свою діяльність «Енергія Відродження» розпочала невдовзі після повномасштабного вторгнення РФ на територію нашої держави. Відтоді працюють без вихідних і свят. До участі в допомозі нашим захисникам залучили також міжнародних партнерів з низки зарубіжних країн.

«Ми не чекаємо на Перемогу, ми наближаємо її», — такими словами волонтери закінчують дописи на своїй сторінці у Фейсбуці.

Віктор СКРИПНИК.

ЖИТОМИР:

Попрощалися з легендарним «Кельтом»

У Житомирі попрощалися з найрезультативнішим зенітником ЗСУ, сержантом 95-ї ОДШБр, повним кавалером ордена «За мужність» Андрієм Лінійчуком.

Ім'я воїна на псевдо «Кельт» уже увійшло у військову історію не лише України, а й Великої Британії. Саме він першим застосував у бою переносний зенітно-ракетний комплекс Martlet модифікації Starstreak. На рахунку Андрія Лінійчука — 16 знищених БПЛА «Орлан», один — Zala та гелікоптер Ка-52.

Воїн родом із села Кириївка на Любарщині. Ще зі шкільної лави хлопець твердо вирішив захищати рідну землю, тому

після закінчення Поліського національного університету підписав контракт з 95-ю окремою десантно-штурмовою бригадою. Початок повномасштабного наступу росіян Андрій зустрів під Горлівкою.

Під час запеклих боїв з російськими загарбниками боєць двічі отримував поранення, але знову ставав у стрій. На жаль, черговий ворожий обстріл обірвав молоде життя захисника...

Із Героєм, який назавжди залишиться 25-річним, попрощалися у Свято-Михайлівському кафедральному соборі Житомира.

Оксана ЛУК'ЯНЕНКО.

ОДЕСА:

Одеса згадує трагедію дев'ятирічної давності

Тоді, 2 травня 2014 року, в місті під час заворушень на Куликовому полі загинули люди. Їх організував так званий антимайдан — проросійський рух.

Так, від зіткнень між прихильниками Євромайдану і проросійськими активістами у пожежі в Будинку профспілок загинули 48 осіб, іще 250 дістали поранення.

Нині в Одесі були підвищені заходи безпеки, пов'язані з дев'ятою річницею згаданих трагічних подій. Напередодні в обласній поліції повідомили, що прохід на Куликове поле буде відкритим, але охочі туди потрапити мають пройти через пропускні пункти і пред'явити документи. Перед відкриттям Кули-

кового поля його обстежили вибухотехніки. Поруч чергували бригади швидкої допомоги та рятувальники.

Нагадаємо, що торік, після початку повномасштабного вторгнення РФ, в Одесі, аби уникнути провокацій, оголосили дуже довгу комендантську годину, що тривала з вечора 1 травня до ранку 3 травня. Цьогоріч радикальні заходи вирішили не вживати, проте вони суворо регламентовані.

В'ячеслав ВОРОНКОВ.

ІВАНО-ФРАНКІВСЬК:

Мобільний День здоров'я

На Івано-Франківщині шириться акція «День здоров'я». Цього разу мобільна бригада фахівців санітарної медицини, вірусологів та імунологів прибула до Косівської територіальної громади. Під час заходу вакцинували від коронавірусу, дифтерії та правця. Надавали медичні консультації всім охочим, тестували на ВІЛ/СНІД, гепатити, коронавірус, вимірювали рівень цукру в крові і холестерину, проводили спірографію.

«Маємо велику підтримку й лікарів-інтернів, — розповів директор обласного центру контролю

фтизіопульмоцентру, кардіо- та онкоцентрів. Результати акції вагомі, адже маємо змогу виїздити до віддалених громад. Бо через війну в багатьох сталося загострення психосоматичних захворювань та інших проблем зі здоров'ям. Так, медичні послуги стали доступнішими й для переселенців».

Завдяки залученню фахівців у такі Дні здоров'я додалися обстеження — скринінгові методи оцінки функцій зовнішнього дихання та оцінки дифузійної здатності легень тощо. Акції відбуваються за проектом Агентства США з міжнародного розвитку USAID «Відбудова стійкої системи охорони здоров'я і безпеки громадян».

Людмила СТРАЖНИК.
Фото надано Русланом Савчуком.

ЧЕРКАСИ:

Релокована компанія відновила виробництво в Умані



У виробничих цехах компанії «Тана».



Колектив компанії «Тана».

Підприємство «Тана», що є виробником композиційних полімерних матеріалів, раніше функціонувало в Северодонецьку. Його колектив налічував до 100 співробітників, тут було шість виробничих ліній.

Директор компанії Сергій Войтюк розповідає, що евакуація обладнання та залишків продукції з Луганщини після російського вторгнення здійснювалася під обстрілами. Під час переїзду трапилося пряме влучання в причіп однієї з машин, і лише дивом минулося без жертв, снаряд не розірвався.

Заходи з релокації тривали майже два місяці — до травня 2022 року. Відтоді потрапити в окуповане місто було вже неможливо. Своїми зусиллями компанія змогла вивезти половину майна, решту — втрачено.

Завдяки врятованому обладнанню «Тана» відновила виробництво в Умані на Черкащині торік уже в червні. Адмі-

ністрація компанії знайшла житло для працівників, а місцева влада допомогла з приміщенням для підприємства. Нині тут працює впр'ятеро менше людей, ніж до повномасштабної війни — до 20 співробітників, а обсяг виробництва становить майже 50 відсотків від довоєнного періоду.

«Асортимент продукції компанії налічує до 100 позицій. Це майже стільки самого, як і до окупації нашого підприємства. Хоча обладнання дає змогу трохи збільшити виробництво, але попиту такого, як раніше, немає», — пояснює Сергій Войтюк.

Окрім того, є певні проблеми із сировиною, тому що постачання відбувалося через порт Одеси, який наразі заблоковано. Однак навіть за таких умов «Тана» продовжує експорт. Нині основними напрямками є Німеччина та Бельгія.

Іван ТЕРЕЩЕНКО.

Фото з сайту <https://shotam.info>

КАЛЕЙДОСКОП ВІСТЕЙ

Випускний для сивочолих «студентів»

Полтава. В університеті третього віку Омеляницької громади відбувся випускний вечір. Його влаштували для тих, хто успішно завершив навчання за двома курсами — «Комп'ютерні технології» та «Психічне здоров'я». Випускникам вручили сертифікати, були квіти, яскраві кульки та запальні мелодії у виконанні баяніста.

Зрештою, наприкінці дійства фундатори університету нагадали, що з 1 жовтня, тобто після завершення чергового «городнього» сезону в довколишніх селах, навчання продовжиться. Тож на сивочолих «студентів» попереду чекає ще багато відкриттів.

Василь НЕЇЖМАК.

Пам'ятає війни, каторги та голод...

Кропивницький. Жителька Новоукраїнки, що на Кіровоградщині, Лідія Клименко відзначила свій 100-літній ювілей. Секретом довголіття своєї тітки її племінниця, 82-річна Валентина Білуха, вважає любов до життя, гарне ставлення до людей та відсутність суперечок. Старенька до дрібниць пам'ятає окремі події, зустрічі з людьми, побутові деталі.

Свою сестру привітав брат Іван Григорович, який святкуватиме влітку своє 98-річчя. У роки Другої світової війни їх примусово вивозили на невідільницькі роботи до Німеччини. Дорогою хлопцеві

вдалося втекти, а ось Лідію вивезли, і вона три роки, до перемоги, працювала на цегельному заводі. Із подарунками, квітами та щирими побажаннями до довгожительки завітали й з господарства «Нова Україна», де жінка пропрацювала понад 40 літ.

Олена КОМИСАРЕНКО.

ЦИФРА

На 2 млрд грн зріс обсяг непрацюючих кредитів за I квартал 2023 року, наразі він становить 434 млрд грн, ідеться в даних НБУ. Водночас тривалі повномасштабні бойові дії негативно позначаються на динаміці кредитування. Загальний обсяг кредитів у I кварталі скоротився на 14,5 млрд грн, або на 1%, до 1,119 трлн грн станом на 1 квітня 2023 року.

Вл. інф.

Теплопостачальники готуються до зими

Суми. У місті готуються до нового опалювального сезону. За словами міського голови Олександра Лисенка, процес розпочався на місяць раніше, ніж попередніми роками, і це не місцева ініціатива, а вимога центральної влади. «Усі багатьох нинішню ситуацію і ро-

зуміють, що це наша спільна справа — вистояти, витримати і бути готовими до оперативних рішень та форс-мажорних обставин», — наголосив О. Лисенко.

Уже до кінця травня теплопостачальники мають провести гідрравлічні випробування мереж підвищеним тиском та за необхідності відремонтувати або замінити обладнання. Перед підприємствами — надавачами комунальних послуг поставлено вимогу укомплектуватися безперебійниками, акумуляторами, генераторами, запасом палива тощо. Причому, «не на жігдень, а на місяць-два, а то й на всю зиму».

Володимир ЧЕРНОВ.

Доведеться заощаджувати ще більше

Уже з червня українці побачать нові суми в платіжках за воду. З 1 червня заплановано зростання тарифів на централізоване водопостачання та централізоване водовідведення до економічно обґрунтованого рівня, що є не лише вимогою законодавства, а й необхідністю з економічної та технічної точки зору», — йдеться на сайті комісії.

В ООН вимагають розслідувати злочини росіян

ПОЧАТОК НА 1-Й СТОР.

У своїх висновках Комітет закликав російську владу розслідувати заяви про порушення прав під час повномасштабного вторгнення в Україну, повідомляє «Радіо Свобода». Серед скоєних порушень Комітет назвав також надмірне застосування сили, свавільні затримання, вбивства і примусове переміщення дітей з України до Росії.

Водночас днями важливий документ ухвалила й Генеральна Асамблея ООН. А саме, мова про резолюцію про співпрацю Організації з Радою Європи, яка ухвалюється щороку. В цьогорічній редакції вона містить згадку про російську агресію проти України та Грузії. Прикметно, що її підтримали Китай, Індія, Казахстан та Бразилія, які зазвичай утримуються голосувати за резолюції, у яких росію прямо названо агресором.

«Безпрецедентні виклики, які постали перед Єв-

ропою після агресії російської федерації проти України, а до цього — проти Грузії, та припинення членства російської федерації в Раді Європи, потребують посилення співпраці між Організацією Об'єднаних Націй та Радою Європи, зокрема, з метою якнайшвидшого відновлення та підтримання миру і безпеки на основі поваги до суверенітету, територіальної цілісності та політичної незалежності будь-якої держави, забезпечення дотримання прав людини та міжнародного гуманітарного права під час бойових дій, відшкодування збитків постраждалим та притягнення до відповідальності всіх осіб, винних у порушенні міжнародного права», — йдеться в документі.

«Спроба рф зняти згадку про агресію щодо України провалилася в Генасамблеї», — підсумував постпред України при ООН Сергій Кислиця.



ФОТОФАКТ

До пісенного конкурсу «Євробачення» у середмісті Ліверпуля в рамках проєкту «Soloveiko Songbirds» встановили 12 великих співочих солов'їв, які представляють різні регіони України.

Як передає Укрінформ, птахи утворили стежку, котрою відвідувачі зможуть гуляти впродовж двох тижнів фестивалю.

Фото зі сторінки Метью Ріммера у Твіттері.

Наше членство в Євросоюзі стане пріоритетом для Польщі

Польський президент Анджей Дуда пообіцяв, що Польща докладе всіх зусиль під час головування в Раді Європейського Союзу в першій половині 2025 року, аби Україна й Молдова стали членами об'єднання.

Як повідомляє «Європейська правда», про це лідер Польщі заявив на спільному заході з прем'єр-міністром Матеушем Моравецьким із нагоди 19-ї річниці вступу країни в ЄС.

Як наголосив президент, одним із головних пріоритетів під час головування Польщі в Раді Євросоюзу буде членство України, Молдови, а також країн Західних Балкан у ЄС.

«Ми з прем'єр-міністром дуже добре знаємо, що означає довго чекати, що означає хотіти бути частиною вільного Заходу, частиною якого ми сьогодні є в полі-

тичному сенсі», — зазначив Анджей Дуда. «Це треба надолужити, і тому я думаю, що ніхто інший, крім нас — Польщі, не повинен твердити дуже рішуче сказати: ми повинні нарешті прийняти їх до ЄС. Країни Західних Балкан повинні бути прийняті. Сьогодні історичною вимогою моменту є прийняття до ЄС України та Молдови», — наголосив він.

Президент Польщі нагадав, що в лютому 2022 року ініціював лист президентів про якнайшвидше надання Україні статусу кандидата на членство, до якого спершу поставилися скептично.

Фестиваль — для підтримки театру. Писанки — щоб допомогти біженцям

У місті Брага (Португалія) відкрився міжнародний фестиваль під егідою Євразійської театральної асоціації, присвячений підтримці Херсонського музично-драматичного театру ім. Куліша. Про це повідомив депутат облради, гендиректор Херсонського облмуздрамтеатру, голова Євразійської театральної асоціації Олександр Книга.

«Організатор фестивалю — відомий португальський режисер Руї Мадейра. Серед гостей фестивалю і секретар ЕТА Кубілай Ельделікара, — розповів Олександр Книга у Фейсбуці. — Своє мистецтво представлять театри восьми країн, серед яких і Україна з проєктом, який втілили в Португалії актори з України, котрі вимушено покинули свої домівки з початком війни».

Тим часом на іншому кінці континенту, в Китаї, українці, які проживають у Шанхаї, також провели бла-

годійний захід на підтримку громадян України, постраждалих від російської агресії.

Організатором зібрання виступила українська громада міста за сприяння Генерального консульства України в Шанхаї, повідомляє Укрінформ. Захід відвідали, зокрема, китайські студенти Шанхайського університету іноземних мов, які вивчають українську мову.

Під час заходу відбувся майстер-клас із писанкарства. Українці та китайці створювали писанки, говорили про історію та традиції писанкарства, про кольори, символи та їх значення, куштували українські страви, змагалися в тематичних вікторинах.

Зібрані кошти буде передано одній із благодійних українських організацій, що надають гуманітарну допомогу постраждалим внаслідок російської агресії українцям.

Розпочалися переговори між Вірменією та Азербайджаном

У Вашингтоні в понеділок, 1 травня, почалася організована США зустріч міністрів закордонних справ Вірменії та Азербайджану.

Мета переговорів — зняти напруженість навколо контрольно-пропускного пункту, який Азербайджан нещодавно встановив у Лачинському коридорі — єдиній дорозі, що з'єднує Нагірний Карабах, населений переважно вірменами, з Вірменією.

Переговори між главою МЗС Вірменії Араратом Мірзояном та його

азербайджанським колегою Джейхуном Байрамовим триватимуть чотири дні в приміщенні Держдепартаменту за межами Вашингтона.

Перед початком зустрічі державний секретар США Ентоні Блінкен провів з міністрами окремі переговори, повідомляє «Радіо Свобода».

Представник США на умовах анонімності сказав журналістам, що ці переговори більше спрямовані на «угоду про нормалізацію відносин», ніж на мирний договір.

У Фінляндії можуть з'явитися американські бази

Угода про оборонну співпрацю між Фінляндією і Сполученими Штатами передбачатиме можливість перебування на фінській території американських військовослужбовців та військової техніки, а також проведення військових навчань. Про це йдеться в публікації фінської газети Helsingin Sanomat.

Переговори між двома країнами розпочалися наприкінці квітня. Угода, як передбачається, дозволить американським збройним силам безперешкодно використовувати фінську землю й бази для навчань і зберігання матеріальних засобів.

Представник МЗС Фінляндії Мікаель Антелл, який бере участь у перемовинах, у коментарі газеті пояснив, що угода із США доповнить членство країни в Північноатлантичному альянсі.

І таких сигналів для фашистського режиму стає дедалі більше. Рішення уряду ПАР ще раз нагадало путіну, що в нього лише один вихід: вивести війська з України або залишитися в ізоляції.

«Майбутнє Росії — у тому, щоб визнати, що з нею конкурують, що треба вести політику «національного егоїзму», залишаючись відкритою для світу... Не війна, а конкуренція суспільства, в якій перемагає найсильніший» — це рецепт путінського режиму від російського економіста Якова Міркіна. Він вважає, що патріотизм — це бути конкурентом, грати на випередження у зростанні, добробуті, в ідеях та нових технологіях. Приблизно це те саме, що замінити війну олімпійськими іграми. Але від цих ігор люди житимуть не 70 років, а понад 80. Нині росія лише на 100-му місці за очікуваною тривалістю життя.

Богдан КУШНІР.

Сигнал для путіна

1 травня влада Південно-Африканської Республіки попросила російського диктатора владіміра путіна не приїжджати на саміт БРИКС.

Це міжнародне об'єднання п'яти країн — Бразилії, Росії, Індії, Китаю та ПАР, яке було засноване в червні 2006-го в рамках петербурзького економічного форуму. З 2009-го представники цих країн щороку зустрічаються на офіційних самітах, що подається російською пропагандою як велике досягнення і прорив міжнародної ізоляції путінського режиму. Особливо наголошується, що країни БРИКС охоплюють майже 27% поверхні світу та 41,5% населення планети, і відносини між ними будуються на рівності та взаємній вигоді.

Світові видання цитують південноафриканську The Sunday Times, яка повідомила, що путін

не приїде на саміт БРИКС особисто, бо владі країни доведеться виконати ордер на арешт російського правителя, виданий Міжнародним кримінальним судом.

З цього приводу президент ПАР Сіріль Рамафоса створив спеціальний урядовий комітет, який мав визначити, що повинна зробити влада, якщо путін все-таки приїде на саміт БРИКС. «У нас немає варіанта не заарештувати путіна. Якщо він приїде, нам доведеться його заарештувати», — такий висновок зробила влада ПАР і порекомендувала путіну не висуватися з кремля.

Президент ПАР Сіріль Рамафоса мав намір ініціювати рішення про вихід з-під юрисдикції Міжнародного кримінального суду, але це повідомлення згодом було трактоване як помилкове. Двері перед російським президентом зачинилися. Він не

зможе разом із лідерами Бразилії, Індії, Китаю та ПАР взяти участь у південноафриканському саміті для обговорення важливих економічних проблем через воєнні злочини в Україні. Навіть Африка, на яку останніми місяцями була спрямована міжнародна політика рф, опустила перед путіним залізну завісу.

2 травня спікер Палати представників Конгресу США Кевін Маккарті під час візиту до Ізраїлю, відповідаючи на запитання російського журналіста, заявив: «Я проголосував за допомогу Україні. Я підтримую Україну. Я не підтримую дії вашої країни в Україні. Я не підтримую вбивства вами дітей. Ви повинні піти з України». кремль не на таку відповідь очікував від республіканця Кевіна Маккарті. Після обрання спікером він заявляв, що допомога Україні не може бути необмеженою.

Замах на генпрокурора Болгарії сколихнув країну

У понеділок, 1 травня, у Болгарії було скоєно замах на генерального прокурора Івана Гешева.

Броньований джип, в якому перебував прокурор зі своєю родиною, а також машина супроводу їхали магістраллю Софія—Самоков, коли раптом пролунав вибух і спалахнув 4—5-метровий стовп вогню. Важкий автомобіль генпрокурора лише посунувся ліворуч, не перекинувшись. Щоправда, на шосе утворилася триметрова вирва, а навколишні дерева було посічено уламками.

Цей замах став головною темою для болгарських ЗМІ.

Сам Гешев жодних коментарів не давав, але всі видання і експерти пов'язують замах з виконанням службових обов'язків генеральним прокурором. Наприкінці квітня він розпочав розслідувати, як у країні дотримуються санкцій проти Росії. Прокуратура зробила офіційний запит до уряду, всіх міністерств та відомств з вимогою у стислі строки надати інформацію, які саме заходи та дії було вжито, які укази було видано у зв'язку із запровадженнями ЄС санкціями проти 1400 громадян та 170 компаній країни-агресора і терориста.

Як зазначають ЗМІ, влада Болгарії не запроваджувала жодних обмежувальних заходів стосовно російських громадян, компаній та юридичних осіб, пов'язаних з ними, які потрапили до санкційного списку. Вони нагадують, що ще в квітні 2022 року журналісти дослідницького проєкту Bird.bg назвали імена тих, хто має нерухомість у Болгарії і водночас фігурує у «чорному списку» ЄС. З'ясувалося, що серед них є родичі сергія черезова, гендиректора «Ростеху» та члена бюро вищої ради партії «єдина росія», максима топіліна, депутата держдуми, який раніше обіймав різні посади в уряді, володиміра плігана, депутата держдуми від «єдиної Росії» та їхнього колеги від «справедливої Росії» олексія чепа, як і інших, котрі підтримували анексію Криму і війну, розпочату путіним в Україні.

Чи видавав президент (який під час своєї передвиборчої кампанії переконував виборців, що «Крим — це Росія») укази стосовно обмеження прав підсанкційних осіб, що зробив уряд для виконання рішень ЄС — мабуть, ці питання тепер будуть у центрі уваги не тільки слідства, а й суспільства.

Екс-президент країни Росен Плевнелів (займав цю посаду в 2012—2017 роках) назвав замах на генерального прокурора мерзеним актом тероризму, націленим у саме серце болгарської демократії. «Це був жахливий недолуцький напад. Усі повинні усвідомити, що сталося вчора. Досі ми не мали таких дій проти інституту Генпрокуратури», — зазначив екс-президент.

А екс-міністр внутрішніх справ Емануїл Йорданов заявив, що рівень злочинності в Болгарії не є передумовою для замаху на генпрокурора. Бо найтяжчими злочинами були побутові вбивства. Тобто він прозоро натякнув, що цей замах замовлявся і готувався не болгарськими злочинними групами.

Цікаве спостереження висловив болгарський соціальний антрополог і публіцист Харалан Александров. Він переконаний, що ворогами Гешева можуть бути наркоманія і терористична російська держава, оскільки той заявляв, що заарештує путіна. «Я думаю, що імперські особи не люблять такого роду речі. І можуть статися...» — заявив

Александров в ефірі телеканалу Nova TV.

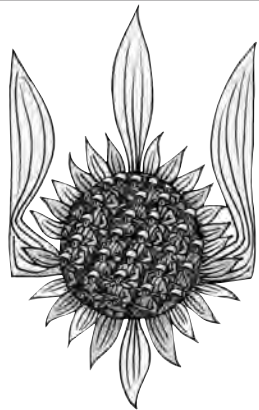
Олександр БЛИК.

Три картини учнів і викладачів Кременської художньої школи з Луганщини, що були презентовані на виставці «Kids and art for Ukraine», придбали поціновувачі в Лондоні. Для участі в Міжнародному мистецькому проєкті «Великобританія для України: підтримка через мистецтво» було надіслано 13 робіт. А в лютому 2023 року для показу «100 картин дітей незламної України» поїхало ще чотири дитячі малюнки, *повідомляє наш власкор Іван Терещенко*

Фото Кременської міської військової адміністрації.

Якби міг, накрити би собою всю землю

ГЕРОЇ УКРАЇНИ



ЗАГИБЛИМ ГЕРОЇ РОСІЙСЬКО-УКРАЇНСЬКОЇ ВІЙНИ

УКРАЇНСЬКИЙ
ІНСТИТУТ
НАЦІОНАЛЬНОЇ
ПАМ'ЯТІ



СНІТКО
АНДРІЙ
ВОЛОДИМИРОВИЧ

25.01.1996 - 20.08.2014

Доброволець



Таким мужнім воїном запам'ятали Андрія Снітка його побратими з «Азова».

20 серпня 2014 року в Іловайську смертю героя загинув боєць батальйону спеціального призначення «Азов» Андрій Снітко. Молодий воїн накрити собою ворожу гранату, аби врятувати бойових побратимів, що були поруч. Було йому на той час лише 18 років. Указом Президента України № 515/2016 від 21 листопада 2016 року за особисті мужність і героїзм, виявлені у захисті державного суверенітету та територіальної цілісності України, самовіддане служіння Українському народу Андрію Снітці присвоєно звання Героя України та орден «Золота Зірка» (помертвено).

1. Служили в «Азові» три товариші

З-поміж бойових побратимів Андрій Снітко був в «Азові» не лише наймолодшим, а й найменшого зросту. Він, як те молоде деревце, ще продовжував рости, набиратися сил, мужності. Його тезка Андрій Дяченко, нині начальник штабу загону спецпризначення «Любарт», до якого увійшло чимало ветеранів «Азову» зразка 2014 року, добре пам'ятає, який був цей білявий хлопець.

Визначальною рисою його характеру у відносинах з іншими бійцями були порядність і повага до побратимів. Зважаючи на свої 18, намагався швидше ставати дорослим, був жадібний до знань. Андрій Дяченко, якому на той час уже виповнилося 24, був для нього беззаперечним авторитетом. Хлопчина з невеличкого поліського містечка Маневичі розпитував у свого старшого побратима про минувшину України, захоплювався подвигами козаків, любив слухати розповіді про війну в колишній Югославії. Обоє вважали, що Україні слід багато чого запозичити з її досвіду. Недарма Дяченко згодом отримав від бійців псевдо «Хорват».

Як і більшість воїнів «Азову», Андрій Снітко не мав бойового досвіду. Перше загартування отримав у боях за звільнення Маріуполя. Довго згадував, як на вулиці вже деокупованого міста до них підійшов тато з маленьким хлопчиком у вишиванці, який декламував бійцям вірша Тараса Шевченка. Це розчулило не лише Андрія, а й значно старших воєнків. Значить, є за кого воювати і проливати кров, казали вони після цього.

Брак досвіду Андрій намагався компенсувати наполегливим вивченням військової науки. Прагнув навчитися стріляти з гранатомета, кулемета та іншої зброї. Попри складні фронтові умови не зали-

шав тренувань з фізичної підготовки, адже спортом серйозно займався ще в останніх класах маневичької школи, готуючи себе до вступу на факультет фізичної культури, спорту і здоров'я Волинського національного університету.

У 2013 році став студентом, але спочатку Революція Гідності, активним учасником якої був, а згодом війна завадили навчанню. Андрій був міцним і спритним бійцем. Може, саме це допомогло йому стати в такому юному віці бійцем «Азову». Отримав псевдо «Хома». Як згодом згадував його однокласник Сергій Денисюк «Сократ», Андрій намагався завжди і всюди бути першим, і кожен бойовий виїзд був для нього наче свято.

Якось у вільний час бійці поміж собою обговорювали різні ймовірні ситуації, які можуть виникнути під час бою. «А що робитимеш, коли на нас кинуть гранату?» — запитав один із побрати-

мів. «Накрию її собою», — без миті сумніву відповів Андрій. Ніхто тоді й подумати не міг, що таке незабаром станеться.

Андрій уже готувався у відпустку, мав у серпні скласти іспити за літню сесію і перейти на другий курс. Отримав дозвіл командира, але коли почув про нову операцію зі звільнення стратегічного пункту оборони бойовиків — міста Іловайськ, сказав: «Маю бути зі своїми хлопцями. Звільнимо це місто, тоді й поїду додому».

20 серпня 2014-го під Іловайськом діяла численна диверсійна група російського бойовика «Мотороли». Відділення «Азова», до якого входив і Андрій, отримало завдання захопити певний сектор. Бійців поділили на трійки. Передову очолю-

вав Снітко. Він разом із двома побратимами «Сократом» (Сергій Денисюк) та «Аксьоном» (луганчанин Олег Аксьонов), зачистивши один із будинків, уже у дворі наштотували на засідку. Одна з ворожих гранат упала просто серед бійців. Андрій, не задумуючись, накрити її собою.

Ось як описує в повісті «Чорне Сонце» (російсько-українська війна очима бійця полку «Азов») ці події в Іловайську письменник Василь Шкляр:

«Так було і тоді, ніхто ще не знав, що очікує нас через півгодини, усе ще було спокійно, і цей луганський шибеник-ультрас Аксьон був без каски і броника, вони йому вже в'їлися в печінку, та каска і той важезний броник; я сказав йому: «Зодягни, з цим не жартують», а він, шалапут такий, каску ще зодягнув, а замість броника накинув на себе лише стареньку чорну «розгрузку». Так, згодом виявиться, що бронешилет не врятував би Аксьона, але я тільки хочу сказати, що він був дитиною, як і Хома, так-так, хай вони, друзі-нерозлийвода, не ображаються на мене, але вони були ще дітьми, і я кажу це для того, аби всі зрозуміли, якою несправедливістю буде те, що станеться через півгодини.

А поки що все було як зазвичай.

«Мужики, зробимо, — сказав комбат (Андрій Білецький. — М.Я.). — Раптом що — ніхто не буде забутий. Уперед!»

Він був збіса рішучий і незворушний, комбат наш.

І пішли вперед мужики — вісімнадцятирічний Хома з Волині, який був сиротою, мав тільки названу матір, ще вчора він їй подзвонив і сказав:

«Мам, я й після війни не вернуся додому, залишуся на Донбасі, бо тут мені буде роботи не менше, ніж зараз, але ти, мам, не хвилюйся, я люблю тебе, мам». Пішов дев'ятнадцятирічний ультрас Аксьон із Луганська, котрий теж недавно став сиротою, бо його зреклися рідні батько-мати за те, що пристав до бандерівців ще на Майдані. Повів нашу чоту двадцятирічний Гризло з декалогом націоналіста під броником. Вони трійкою зайшли до порожнього будинку.

Хома й Аксьон — друзі-нерозлийвода — та однокурсник Хоми Сократ. Вони завжди трималися трійкою. Так працювали і в цьому секторі. Їхній десятник Танцюрист бачив, як вони вийшли з будинку. Там було начебто чисто. Танцюрист із двома хлопцями рушили до них. Хома підійшов до металевих воріт і спробував їх відчинити. Вони не піддавалися.

І тут зовсім поруч упала граната. Вона вдарилася об цоколь будинку й відкотилася прямо до них. Ніхто й не помітив, звідкіля вона прилетіла. Хома стрибнув до гранати, і хтось, що він тоді подумав, бо думати не було коли. Хома впав, накрити гранату собою. Дехто не встиг навіть зрозуміти, чому він так зробив. Це вже потім усім розвиднилося.

Але Хома був тонкий, худенький. Його навіть не вистачило, щоб шільно закрити гранату. Щоб заховати від вибуху всіх.

Один осколок вирвався з-під Хоми і влучив Аксьонові в око. Ще один поцілів Сократа в ногу. Але він, Сократ, ударив із кулемета в той бік, звідки прилетіла граната.

Хома лежав біля металевих воріт. Танцюрист підбіг, ухопив його за ру-

ку, шарпнув і зрозумів, що Хома мертвий.

Сократ строчив із кулемета. Потім його палець зачепив за спусковий гачок. Вулицею, у нього перед носом, хтось промчав на мотоциклі, обсадившись дітьми. Так вони часто робили. Затуляться дітьми, а ти хочеш — стріляй, хочеш — ні...

Десять стояв божевільний крик, і невідомо було, з якого боку кричать: «Воду давай! Давай воду!!!». Яку воду? Кому? Навіщо?

Підбігли хлопці, щоб винести Хома й Аксьона. Цього чекали два сепари, котрі вихопилися з сусіднього будинку. Зі зведеними до стрільби автоматами, вони були влевнені, що заскочать наших зненацька. Але хлопців прикривав Санітар із ручним кулеметом. Короткою чергою він скопив обох.

Поранення в око для Аксьона було смертельне. Ще трохи — і він піде до свого товариша Хоми. Доля вирішила, що якщо вже друзі-нерозлийвода, то нерозлийвода навіки.

А перед тим його, ще живого, візьме на руки комбат. «Аксон! Аксьончик...» І його лице — тверде незворушне лице комбата — збіліє на крейду...».

Цей літературний твір майже документально описує події в Іловайську і довкола нього. Василь Шкляр із властивою йому прискіпливістю вивчав усі деталі і обставини подій 2014 року, життя і побут воїнів «Азову», їхній бойовий шлях. Пишучи про Андрія Снітка та його друзів-азовців, він приїздив у Маневичі до його прийомної мами Раїси Халик, довго розмовляв із нею. З цією великою душею жінкою пощастило поспілкуватися й автору цих рядків. Але про це дещо пізніше.

Своє життя Снітко віддав, щоб врятувати двох друзів від вірної смерті. «Сократа» поранило в ногу, «Аксьона» — в око. Дорогою до лікарні він помер. Трагічно 20 січня 2020 року обірвалося життя і Сергія Денисюка («Сократа»). Не на полі бою, а в змаганнях зі своїми душевними переживаннями.

Не залишилося нікого з тих, кого намагався врятувати Андрій Снітко. Однак життя він поклав не даремно. Розголос про вчинок молодого волинця, його лицарство швидко розповсюджувалося поміж українських бійців. Він став символом мужності і самопожертви. Про його подвиг писали газети, розповідали радіо і телебачення. Ім'я Андрія Снітка присвоєно Маневичькому ліцею № 1, де він навчався, а також одній із вулиць селища. Його приклад надихає молодих українських воїнів, які мають з кого брати приклад вірності Вітчизні і солдатському обов'язку, готовності до самопожертви заради побратимів по зброї.

Микола ЯКИМЕНКО.

Волинська область.

Фото з відкритих джерел.

ДАЛІ БУДЕ.



Андрій намагався завжди і всюди бути першим, і кожен бойовий виїзд був для нього наче свято

Мрія Сірого...

Коли почалася війна, Сергій Сірий працював у Польщі. Мама і сестра вмовляли не повертатися. Він запевнив, що залишиться, а сам уже був у прикордонному польському містечку — їхав додому, щоб взяти зброю і захищати рідну землю.

Життя до війни

Сергію — тридцять. Він — із Старої Осоти, що в Олександрівській громаді на Кіровоградщині. Не одружений. Його надійні крила — мама Любов Степанівна та сестра Тетяна. Останні роки сім перебував на заробітках у столиці та за кордоном. Працював на будівництві, зводив газові котельні, прокладав газові магістралі... Непогано заробляв.

А потім росія вирішила, що має право прийти в Україну і вбивати українців. Спокійно дивитися на це з-за кордону Сергій не зміг — уже 28 лютого повернувся додому і того ж дня стояв у черзі до військкомату.

Найбільш вмотивовані — добровольці

За плечима у нього — півтора року строкової служби у Національній гвардії України. Її проходження далось йому, ще молодому, легко. За відмінну службу має нагороди. Там отримав військову спеціальність стрільця — тримати в руках зброю навчився добре, хоч і не думав, що це вміння колись йому знадобиться...

Торік, в останній день лютого, Сергія зарахували до лав захисників і одразу направили в «роту охорони» Олександрівської громади — на блокпости. Потім його зарахували до 57-ї бригади ЗСУ.

«Мали півтора місяця гарної військової підготовки. Нас багато чого навчили, і з тактичної медицини також», — розповів чоловік. Потім його з побратимами перебазували на Чернігівщину, до кордону з біло-

но, а не ті, кого «ловили», щоб вручити повістку.

У ворожому полоні...

«Нас привезли в Первомайськ, у заводській підвали. Загалом українських полонених було в тому місці приблизно сто, переважно — поранених, — розповів Сергій. Щоб випитати якусь інформацію про українські позиції та склади зі зброєю, полонених били, знущалися. Так зганяли злість і за те, що їм завдали великих втрат і чинили шалений спротив. Лікування не було, робили лише перев'язки. У багатьох рани просто вигнивали. За ліжко слугували дерев'яні піддошки. Без сонячного світла. Пізніше поранених перевели в інші камери, де було трішки тепліше. Там дозволили спати на стелажах.

Зі слів Сергія, орієнтуватися в часі було важко. Полонені лише знали, що десь о дев'ятій ранку один раз на добу у них забирали «туалети» (ними слугували пластикові баклажки) та приносили 750 грамів їжі й півтора літра води на трьох осіб.

Нормальний одяг окупанти забрали. Сергієві пощастило — йому залишили штани та китель — вони, закривавлені, присохли до тіла. Це врятувало його, бо хлопцеві має велике, на півруки, татування з гербом України. Цього ворог не стерпів би — таких розстрілювали...

У полоні снилися жахи війни, загибель товаришів. А в голову лізли страшні думки, що вже ніколи не побачить маму, сестру, не повернеться додому.

«Про те, що ми — в полоні, спочатку не знав ніхто, — зауважив Сергій. — Тож і подати нас до списків на обмін було просто неможливо. Вдома мама з сестрою не могли дізнатися про мене хоч якусь інформацію. Біля нас був окупантський лікар. У нього вже закінчувався контракт, він повертався додому. Лікар пообіцяв,



що поранених першими внесе до списків. І не збрехав».

Обмін відбувся 31 грудня. За день до цього українським воїнам зачитали списки. Тоді пощастило п'ятдесятьом полоненим.

Перший зателефонував мамі

Перед обміном українцям видали пайки. Тяжкопоранених на ношах свої ж хлопці винесли до КамАЗу, яким окупанти повезли їх у невідомому напрямку. В одному з сіл поблизу Бахмута вишикували всіх колоною і вказали, куди потрібно йти. Супроводжували дроном.

«Дорогою ми зустріли російських полонених, на яких нас обмінювали. Ми були шоковані: вони йшли в чистому теплом одязі, поголені, підстрижені, відгодовані. А ми...» — важко добирав слова Сергій.

В українському автобусі хлопцям одразу видали їжу та телефони, щоб кожен зміг зв'язатися з рідними. Сергій зателефонував мамі, потім сестрі... Згодом — і рідним, чий сини, батьки чи

чоловіки залишилися у полоні. Перед обміном вдалося запам'ятати вісім таких номерів.

Проти рашистів і бюрократії

Уже майже три місяці чоловік вдома з численними пораненнями та травмами — в його тілі майже сорок уламків. Ними зранений майже весь правий бік тіла — шия, рука, таз. Діє лише вісім відсотків нервових клітин стопи. Даються взнаки і тяжкі контузії. Та найбільша травма — психологічна.

Наразі Сергій проходить реабілітацію у шпиталі. Будувати плани на майбутнє чоловік не береться. Не через пережите. Просто не знає, як пройде лікування і чи буде придатним для подальшої служби. Але продовжує мріяти про Перемогу, мир і про те, щоб усі друзі та побратими повернулися додому живими.

Ольга ДДЕНКО.

На знімку: Сергій Сірий (ліворуч) з одним зі своїх побратимів — Миколою Дженком з Новоукраїнки.

Фото надано автором.

ПОДРОБИЦІ

На передовій знайшов... зятя

48-річний Віталій М. з Рівненщини до війни працював інженером у Радивилівському РЕМі, їздив на заробітки до Польщі.

Після повномасштабного вторгнення росії у березні 2022-го став на захист України. Нині Віталій — головний сержант, командир інженерно-маскувального відділення.

Перша ротація Віталія була на Харківщину, район Куп'янська. Тоді їхні позиції щоденно обстрілювали. В один день військові нарахували 56 прильотів. Пригадає, що села там повністю розбиті... Колись сповнені життя, квітучі й мальовничі, а нині — безлюдні.

Із майбутнім зятем познайомилися під час другої ротації у Запоріжжя.

— Ми служили в одній роті та одному взводі, але у різних відділеннях, — розповідає Віталій. — Спілкувалися, потоваришували. Через соцмережі він познайомився з мою молодшою донькою. Так і закохалися, а нещодавно побралися. Моя дружина добре прийняла зятя-військового, але хвилюється те пер удвічі більше.

Днями Віталій разом із бойовими побратимами відбув на третю ротацію в зону бойових дій. За зразкове виконання військового обов'язку Командування Сил підтримки ЗСУ воїна нагороджено відзнакою «Хрест Сил підтримки II ступеня».

А після нашої Перемоги Віталій М. мріє бавити онуків під мирним небом України.

Всеволод ПЕКАРСЬКИЙ.

Дубно Рівненської області.

Він мав у серці чесність та любов

Така весна, болюча і страшна, забрала в мене серця половину. Оця пекельна проклята війна! Загнала чоловіка в домовину...

Я сорок днів немовби не жива, і досі відпустити ще не можу, болить мені від горя голова. А серце тільки спогадом тривожу.

Було це там, під Бахмутом страшним: Катюги наступали й наступали, і побратима вбили молодим — Малесеньке дитятко вони мали.

А «Куля» ще у лютomu пішов, В «Страшних військах» прийшлося воювати! Він мав у серці чесність та любов, Він мусив Україну захищати! «Француз» удома.

«Куля» на війні — Гаряча кров та добра, справедлива! Він побратима виніс на спині,

Хоч падали снаряди, наче злива. Вони були немов одна сім'я. Молюся я за хлопчиків щоднини, Бо кожного чекають із нуля, Як ми дзвінка чекали щогодини...

Пробачте, рідні! Ми не вберегли. Напевно, доля в небі так писалась.

Смертельні рани клятої війни, І мама, що з Героем попрощалась.



Ці вірші написала дружина загиблого в бою за Україну киянина Володимира Кулькова (на знімку) Олена у співтворстві зі Світланою Дубницькою.

Хочеться вірити, що всі ці жертви не марні

ЦВІТ НАЦІЇ

Світлина дев'яти студентів, які навчалися у дніпровських вишах, але на початку повномасштабного вторгнення пішли до української армії та загинули, боронячи Україну, або ж від російської ракети, зібрана відкрита у Дніпрі виставка. Експозиція з'явилася у середмісті просто неба — так дніпряни вшанували пам'ять найкращих представників нації.

На одному з фото зображений Денис Ковач, який до повномасштабного вторгнення був у лавах Молодіжної ради Дніпра та проводив багато заходів

для молоді. З лютого минулого року мужньо захищав кордони нашої області у лавах територіальної оборони. 26 травня його не стало.



«24 лютого син приїхав до мене вранці і сказав: мене поки що ніде не беруть, але я все одно піду на захист країни. Спочатку зі знайомими готував коктейлі Молотова, потім возив гуманітарну допомогу. Згодом вступив до лав тероборони, бо казав, що вдома сидіти не може. Він завжди любив Україну, при тому, що якийсь час мешкав за кордоном. Але як приїхав, сказав, що крім України ніде більше жити не хоче», — згадує мати героя Олена Ковач.

Серед фотографій є і світлина студента, який захищав Київську область від російської навали. Також є два студенти, які загинули як цивільні під час ракетного удару по багатоповерхівці по вул. Набережна Перемоги.

«Тож цією виставкою ми вшановуємо пам'ять усіх студентів, які віддали своє життя за мир в Україні, та вкотре нагадуємо, що війна ще не закінчилась», — каже організатор виставки, керівник ГО «Студентство Дніпра» Марія Волошина.

З великим жахом містяни усвідомлюють, що кількість таких фото може збільшитись, бо є ті, хто зник безвісти, велика кіль-

кість невстановлених загиблих. Тож символічно, що на цій виставці є два невідомі портрети, які присвячені таким студентам, а також викладачам.

«Величезна кількість саме розумних, свідомих людей стала на захист нашої країни, серед них дуже багато викладачів, студентів магістратури та аспірантури, які планували пов'язати своє життя з відбудовою України. Наш цвіт нації гине, але ми розуміємо, що ця війна не тільки за територію — це війна за цивілізацію, за свідоме майбутнє української державності. Хочеться вірити, що всі ці жертви не марні, а ми в свою чергу маємо бути гідні цих людей, які захищають нашу країну та віддають найдорожче — своє життя», — зазначила директор департаменту молодіжної політики та національно-патріотичного виховання міської ради Дар'я Біла.

За її словами, далі ця фотовиставка поїде по різних закладах вищої освіти. Тому побачити її можна буде на різних локаціях.

Володимир РИБАЛЬЧЕНКО.

Дніпропетровська область.

Фото Дніпровської міської ради.

Вертолітники

Робота армійської авіації, а саме так зветься ті, хто воює на вертольотах Мі-8, Мі-24, вкрита секретністю. Це пов'язано з військовою тасмницею, з небезпечкою, з життям рідних і, на мій погляд, трохи із забобонністю самих льотчиків.

Частини і підрозділи армійської авіації ведуть розвідку, знищують техніку та живу силу противника, здійснюють вогневу підтримку, висаджують тактичні десанти, доставляють у вказані райони бойову техніку та військовиків, евакуюють поранених та виконують інші важливі завдання.

Про їхню роботу розповідають тільки постфактум. Про успішні операції читаєш з гордістю, а про загиблих дізнаєшся вже під час прощання чи бачиш прізиви-

журналістську практику багато спілкуватися з льотчиками армійської авіації. Моя найвища повага і найвище захоплення — для них. Мій найбільший біль, аж до сліз, теж про них. Я знаю, що багатьох уже немає. Мені не хочеться телефонувати старим знайомим і дізнаватися погані новини. Хай це колись у розмові стане відомо, а доти нехай вони залишатимуться живими.

Вертоліт у небі — і ховатись йому нікуди. При сучасних засобах ППО, та на-

військ ЗСУ. Хочеться згадати (але не вистачить місця на шпальті) ще багатьох інших, нині діючих і не діючих, живих і загиблих, від високих командирів до простих льотчиків та інженерів, з ким зводила доля. Живим — повага, загиблим — Царства Небесного!

Коли ми їхали на майданчик, де тимчасово базуються кілька вертольотів 12-ї окремої бригади армійської авіації ім. генерал-хорунжого Віктора Павленка, мені хотілося побачити хоч когось знайомого. Це щось таке з розряду містики і ефемерних нездійснених бажань. Але це сталося. Я зустрів, скажімо так, поширпаного багатьма ротаціями в Африку і лупленого ворожим ППО старого льотчика, Романа. Старого не за віком, а тому, що за час навіть цієї «нової»



Льотчик Іван.



тивника на передньому ротворчій місії ООН у Демократичній Республіці Конго. Там познайомився з колегами з інших країн, здобув неocenний досвід, пізнав культуру того народу».

(Далі ми згадали географічні назви: Гома, Бені, Бунія, Увіра, Ньйрагонго, ніби члени якоїсь секти.)

Іван продовжує свою розповідь: «Перед вильотом на бойове завдання головне для нас — чітко усвідомити наші дії. Один з основних параметрів — це точка початку маневру, враховуючи відстань до лінії зіткнення, відстань до ППО противника. Вибираємо найліпший до нас підхід залежно від карти місцевості, і далі виконуємо завдання. Воно ре-

тотворчій місії ООН у Демократичній Республіці Конго. Там познайомився з колегами з інших країн, здобув неocenний досвід, пізнав культуру того народу».

(Далі ми згадали географічні назви: Гома, Бені, Бунія, Увіра, Ньйрагонго, ніби члени якоїсь секти.)

Іван продовжує свою розповідь: «Перед вильотом на бойове завдання головне для нас — чітко усвідомити наші дії. Один з основних параметрів — це точка початку маневру, враховуючи відстань до лінії зіткнення, відстань до ППО противника. Вибираємо найліпший до нас підхід залежно від карти місцевості, і далі виконуємо завдання. Воно ре-

точці подає команду «маневр», командир проводить вертоліт на кабування і тисне кнопку «пуск». Це все відбувається протягом п'яти секунд. Далі аеророзвідка надсилає нам об'єктивний контроль, і ми бачимо — чи вразили ціль, чи потрібно коригувати».

...Мі-8 заряджали НАРами, заправляли паливом. Машина завжди повинна бути готовою до польоту. Старший інженер групи обслуговування Павло розповідає про те, що в польових умовах вони можуть навіть замінити гвинти вертольота. На балці машин напис — «За бабу Віру», як розповідають військовики, це хтось з армійської авіації перший написав, так і пішло по всіх бригадах. Баба

ща у нагородних списках зі страшною позначкою «помертню».

Починаючи з 2014 року загалу відомо про операцію з перекидання військ та вогневого ураження противника у донецькому аеропорту. Також вертолітники 2014-го забезпечували оточений аеропорт у Краматорську. 2022 року герої-вертолітники провели неможливу, але яка стала реальністю, операцію з польотами в оточений Маріуполь на «Азовсталь». (З 15 гелікоптерів, які брали участь в операціях, три були збиті.)

Вертолітники брали активну участь у визволенні острова Зміїний: висаджували та забирали десант, завдавали ударів по противнику, рятували поранених з острова. Про якісь операції ми, можливо, дізнаємося колись.

Мені довелося за свою

віть простою зенітною установкою, збити його не так вже й складно. Людина, воїн, льотчик свідомо йде на завдання. Свідомо! Що на нього чекає — знає тільки Бог, до якого льотчики в небі ближче, ніж артилерія чи піхота. Але вони летять!

Принагідно хочу згадати тих ветеранів неба, з ким довелося найбільше спілкуватися чи літати, — Валентина Пістрягу, Володимира Пастухова, Андрія Когута, Петра Пліса, Тараса Шлюхарчука, Ігоря Яременка, Сергія Шаповалова, а також Григорія Ситника, Віталія Цапка, В'ячеслава Северилова, Олександра Шевчука, Романа Рожкова, а також нині діючого бригадного генерала Максима Саміленка — начальника армійської авіації — начальника управління армійської авіації командування підготовки Командування Сухопутних

страшної війни з'явилося багато молодих. Ми обнялися, і це було ніби як талісман, як подія, врешті, за якою я сюди й прибув. Пізніше я повернувся поговорити з Романом, але вони вже поїхали на відпочинок після польоту. Трохи шкода. Але є незавершена справа, і ми ще зустрінемося.

А далі я спілкувався з молодим льотчиком Іваном (чи молодим? Який встиг побувати в Конго і багато повоювати на нашій війні).

Іван, родом з Хмельницького, розповідає: «Льотчик я вже сьомий рік. Ротації на війну постійні. Спочатку АТО, потім ООС, а тепер ось така війна, яка вже нарешті зветься війною. До повномасштабного вторгнення ми виконували кілька завдань — серед них медична евакуація, бойові чергування. А нині головна мета — вогневе ураження про-



ротаціях, кожного дня наповнена настільки різними ситуаціями, і всередині кожного військовика, кожного льотчика настільки бурхливі емоції, що це важко описати словами. Але кожен льотчик, кожен командир не може цього показувати, тому що він керує екіпажем.

2020 року мені довелося служити у 18-му окремому вертолітному загоні в ми-

алізується у надінтенсивних умовах, і тобі треба не пропустити головний момент, зібрати всі показники докупі, виставити потрібні параметри. Льотчик-штурман у цей час теж дуже інтенсивно вираховує і співставляє багато факторів. Прогавити секунду-дві пуску — і ракети полетять з похибкою до ста метрів. Реакція повинна бути миттєва. Льотчик-штурман у визначеній

Віра, за однією версією, десь під Києвом нагодувала кацапів пиріжками, і 12 з них поїхали додому в чорних пакетах, за іншою версією, збила банкою огірків ворожий безпілотник.

Але в армійській авіації завдання не міфічні, а реальні. Нищити ворога і здобувати Перемогу. Чим вони з честю і займаються!

Олександр КЛИМЕНКО.

Фото автора.



Після Перемоги хочу побачити сині гори

Єлизавета Красніченко (на знімку) — дивовижна творча особистість. Народилася на Миколаївщині. Навчалася у вищій Кропивницького. Спробувала себе у педагогіці, журналістиці. Та покликання знайшла у творчості. Як продюсерка, акторка, авторка сценаріїв і поетичних текстів працювала у Херсоні, Львові, Києві, на Черкащині... Торік її наречений Сергій Семена, боєць тероборони, зник безвісти в запеклих боях на сході. Ця драма не зламала дівчину. Ліза невтомно працює нині не тільки над своїми творчими проектами, а й над його, Сергієвими. Як це — поєднувати тривожне очікування з війни того, від кого вже багато місяців немає жодної звістки, з повсякденним життям? Розповіла сама Ліза:

— До 24 лютого минулого року я багато працювала, втім, як і всі останні десять років. Саме в той час мала роботу на Одеському кінофестивалі, в межах якого проводили «Зимовий кіноринок». Я його модерувала. Він мав тривати три дні: 22 і 23 лютого наша команда успішно провела подію, а третій день кіноринку, 24-го, звісно, не відбувся.

Після першого шоку ми вирішили перенести «кіноринок». Розпочалися з чудовою Одесою і переїхали до Польщі. Наша команда кількісно зменшилась і в квітні я втратила основну роботу. Зупинився ще один проект. Більш як за тиждень до війни ми з братами Капрановими і режисеркою Тетяною Авраменко випустили прем'єру вистави «Територія жінки» за п'єсою братів. У ній я виступила як продюсерка проекту та зіграла головну роль. 11, 12 та 14 лютого ми зіграли. Потім, за планами, мали показувати її в середині березня... Але вже було не до вистав. Все зупинилось в одну мить: «Територія жінки», підготовка до фестивалю Тараса Шевченка «Ше. fest», де я координувала Театральну сцену, новий проект у Національному центрі театрального мистецтва імені Леся Курбаса. Утім, зупинились не лише

проекти. Зупинилося життя. Я не знала, що мені робити. Пам'ятаю, по мене, розгублену і схвильовану, заїхав Сергій. Я набрала свою маму, повідомила, що до неї їхати не буду, заспокоїла, що зі мною все буде гаразд. Ми поїхали до Сергія й кілька днів, коли чули завивання сирен, спускалися разом із сусідами до шкільного підвалу. Там мій коханий зробив мені пропозицію вийти за нього...

Якось ми йшли набирати воду і наштовхнулися на гурт людей, які робили «бандерівські смузи». Це було найкраще, що ми могли тоді побачити. Звісно, ми із Сергієм одразу долучилися, а далі стали членами добровольчого руху «Волонтери Оболоні», почали допомагати розвозити їжу мало забезпеченим людям. «Волонтери Оболоні» розгорнули штаб, і ми щодня були там. Далі Сергій пішов на «підвищення» — почав зварювати залізні «їжаки», які ми й досі бачимо на блокпостах, а я допомагала руху як прес-секретарка. Так минув місяць. 15 березня Сергій став до лав місцевої територіальної оборони, куди потрапив з дванадцятиго чи чотирнадцятого разу.

Наприкінці травня, коли рашисти від Києва було відкинута, терні оборонівцям сказали, що їх перекинуть на



кордон із білоруссю. Так і сталося. Їх повезли туди колоною, але того ж дня повернули і переправили на Бахмутський напрям. 20 червня зранку мені зателефонувала моя мама й повідомила, що Сергій загинув. Захитався, потьмарився світ. Як у тумані пам'ятаю: дзвінки, описи, подробиці смерті. До мене приїхала Сергієва мама, щоб бути разом. Ми ходили з нею до церкви, носили панахиди, плакали і молилися. А якось пролунав дзвінок. Одна з дружин тих хлопців, що були із Сергієм, повідомила, що її чоловік у полоні, і є ймовірність, що Сергій теж там... Ми почали писати заяви, листи, звернення. Однак поки що ні Червоний Хрест, ні рашистська сторона не підтвердили, що Сергій Семена є там у списку. Та вогник надії не гасне. Ми чекаємо. Щодня, щоночі, щогодини. Дзвінків нема, сповіщення нема, є лише тиша. І в цій лункій тиші я дякую Всевишньому, що допоміг зберегти психіку. Що не позба-

вив мене палкого бажання працювати. Це дуже важливо не лише для мене. Моя робота, вважаю, також наближає жадану Перемогу. Аби я не повернулася до праці, то був би мінус один. Москалі б зловтішалися. Та я вистояла. Написала п'єсу про наше із Сергієм кохання, про Історію Двох. Режисер Євген Карнаух поставив за нею виставу «Край» у Дніпровському національному театрі. Мабуть, така моя реакція на болісно-травматичну подію здається доволі дивною. Але я для себе твердо вирішила, що маю зберігати пам'ять про Сергія, хай де він є і хоч що з ним не сталося. А ще маю наполегливо продовжувати його справи. Тож відкрила виставку картин Сергія Семени. Намагаюся розвивати його рок-гурт. Одне слово, роблю все, що в моїх силах. Тепер я відповідальна за нього і за популяризацію його творчості. Крім цього, у своїй професійній діяльності вважаю нині надзвичайно важливим ось

що. Допомогти частині співвітчизників виплутатися з рашистського павутиння, позбутися врешті комплексу меншовартості та московитського антикультурного сміття. У всіх сферах — культурі, мистецтві, освіті, економіці тощо. На все рашистське — найдошкульніша адекватна реакція — ігнор. Мені не цікаво, що там підтримує нас чи ні. І так має бути на всіх рівнях.

...Ось так продовжую працювати, активно планувати на майбутнє й не засмучуюся, коли щось доводиться переносити чи змінювати. Стиснувши кулаки, зібравшись, долаю перепони і труднощі. Пригортаю у серці найголовнішу мрію і гаряче бажання — якнайшвидше вигнання з України ворога і повернення коханого. Ми із Сергієм обов'язково відсвяткували б Перемогу. Як? Можливо, поїхали б у сині гори. Адже ніколи там з ним не були.

Записала
Юлія ФОМІЧОВА.
Черкаси.

Підзаряди ЗСУ!

Так називається акція у Вінницькому технічному фаховому коледжі, яка триватиме до нашої Перемоги над російським агресором.

Цього разу студенти і викладачі перевірили самі себе: упродовж п'яти годин виготовили з «нуля» шість павербанків і портативну зарядну станцію із сонячною панеллю. Про це розповіла «Голосу України» директор коледжу Світлана Василюк.



«Старалися з усіх сил, аби виконати термінове замовлення медиків з передової, — каже співрозмовниця. — Можливість з'явилася завдяки фінансовій допомозі небайдужих з

різних куточків України. Найбільше коштів переказали викладачі, студенти, їхні батьки».

Павербанки, інвертори, бліндажні ліхтарики, зварювальні апарати — все це почали виготовляти студенти разом із викладачами з початку війни. Тепер до переліку додалася портативна зарядна станція з сонячною панеллю.

«До нас звернулися військові з проханням виготовити, якщо є така можливість, пристрій для живлення не лише телефонів чи рації, а й терміналу «Старлінк», — каже викладач Андрій Кришак. — Ми обдумали їхнє прохання і взяли за роботу. Долучилися до неї ще й колишні випускники. І нам усе вдалося. Маємо першу таку станцію».

Розробка студентів складається з акумуляторної батареї, перетворювача напруги і сонячної панелі. До комплексу входять зарядний пристрій, дев'ять USB-портів та контролер.

Усі прилади збирають на базі коледжу. Передають їх тільки на передову, бо саме там вони найбільш потрібні.

У кого є можливість підтримати акцію «Підзаряди ЗСУ!», повідомляємо номер карти для переказу коштів: 4731219611767694 (ПриватБанк)

Отримував Кришак Андрій Олексійович.

Віктор СКРИПНИК.

Вінниця.

Фото з фейсбук-сторінки
Вінницького технічного
фахового
коледжу.

ПРОЕКТИ

Українська мова — скрізь і для всіх

Таке завдання ставить перед собою Програма розвитку та функціонування української мови як державної в усіх сферах суспільного життя області на 2023—2025 роки, проект якої представили в Хмельницькій обласній військовій адміністрації.

— Мова — це зброя, і наші вороги давно зрозуміли це. Саме тому на окупованих територіях рашисти в першу чергу вилучають книжки, в яких йдеться про українські визвольні змагання, Майдан, АТО/ООС. Вони знищують шкільні підручники з історії України, наукову та художню літературу українською мовою. Вони спалюють бібліотеки і забороняють розмовляти українською, — зазначив перший заступник начальника ОВА Сергій Тюрін. — Лінгвоцид української мови росією триває не одне століття. Однак, незважаючи на всі утиски й заборони, наша мова в нашій державі завжди перемагала. Тому зараз ми маємо зробити все, щоб всі співвітчизники зрозуміли: розмовляти українською — це модно, престижно і правильно.

Концепція Програми має чимало цілей. Серед основних — впровадження норм законодавства щодо функціонування її як державної в усіх сферах суспільного життя. Координувати ці дії буде спеціально створена рада.

Вона допоможе залучити внутрішньо переміщених осіб до вивчення державної. Для цього в області вже зроблено чимало. Так, є можливість вивчати мову на 25 безоплатних курсах та у пів сотні розмовних клубів на базі освітніх закладів. Їх послугами вже скористалися понад дві з половиною тисячі тих, хто хоче знати українську. Третина з них — це внутрішньо переміщені особи.

Заняття організовані й у різних закладах культури. У 71 з них діють різні навчальні курси. Їх послугами скористалося понад 1,3 тисячі осіб. Переважно такі заняття відвідують діти.

Дехто для вдосконалення знань обрав для себе розмовні клуби. Таких у громадах краю організовано понад шістдесят. А їх учасниками стало більше трьох тисяч дорослих та дітей.

Нова Програма передбачає ще наполегливішу роботу. Тож нею займуться відповідні департаменти ОВА. Як було зазначено під час презентації програми, усі працівники галузей освіти та культури області володіють українською мовою і користуються нею під час роботи, спілкування, в соціальних мережах тощо. Освітній процес у закладах освіти організовано з дотриманням єдиного мовного режиму. А за моніторинговими дослідженнями Національної ради України з питань телебачення і радіомовлення, Хмельницька область постійно стовідсотково виконує квоти ведення місцевих теле- та радіопередач українською мовою, на 98 відсотків — звучання пісенного матеріалу українською мовою на радіо.

Тепер потрібно зробити все, щоб українська стала звичною і необхідною для всіх.

Тож, за словами заступника начальника ОВА Володимира Юр'єва, все ще залишається великий простір для роботи. Окупантська мова звучить на вулицях, залишаються не до кінця вирішеними питання в духовній сфері, де теж є великий ворожий вплив. Тому Програма повинна дати потужний імпульс в роботі, що зробить функціонування української в усіх сферах суспільного життя Хмельниччини.

Ірина КОЗАК.
Хмельницька область.

Регіон: Миколаївщина

Збільшено площу природно-заповідного фонду

ЕКОЛОГІЯ

На Миколаївщині оголошено три нові ландшафтні заказники місцевого значення. Таке рішення ухвалили депутати Миколаївської обласної ради.

Це, звісно, не заповідники і не ландшафтні парки, бо мають нижчий статус, але і не будь-яка діяльність у них дозволена. Хоч як це дивно звучить, але саме через нечітке формулювання статті 26 «Основні вимоги щодо режиму заказників» Закону України «Про природно-заповідний фонд України», яка дозволяє не тільки забороняти, а й обмежувати в заказниках господарську діяльність, багато заказників є фікцією.

Утім, статус набуто. І це добре, бо кількість природно-заповідних об'єктів в області збільшилася. А це означає, що збільшується і привабливість Миколаївщини щодо природно-заповідного туризму.

Отже, тепер в області з'явилася «Балка Зарубіна» в Ковалівці Миколаївського району, де зустрічаються унікальні види флори з Червоної книги України: сон лучний, ковила дніпровська, ковила волосиста. Також у межах урочища поширена юринея волошковидна — вид, що охороняється Резолюцією 6 Бернської конвенції. Піщаний степ у межах цієї території є частиною рідкісного псамофітного це-

нокомплексу — об'єкта світового рівня унікальності у пониззях долин річок Південний Буг та Інгул, що характеризуються поширенням рідкісних видів рослин, стверджують екологи.

Пропозицію створення заказника презентували Ольшанській громаді Миколаївського району ще рік тому. Утім, думки депутатів на нарадах та сесіях розділилися — хтось боявся, що територію огорожать і вона буде закрита для відвідування та випасання худоби, комусь було незрозуміло, чому природна територія не принесе прибутків, хтось ділився ідеями побудувати сонячної електростанції. Двічі питання про погодження заказника знімалося з порядку денного сесії. Про це на своїй сторінці у Фейсбукі повідомила Українська природоохоронна група (UNCG).

Ця збережена в природному стані територія після ухвалення рішення обласною радою відіграватиме важливу роль у планах громади щодо розвитку рекреації, туризму, просторовому плануванні. Крім того, надаватиме понад 30 еко-системних послуг, зберігатиме унікальні флористичні та фауністичні оселища.



Навесні біля села Каталіне масово квітнуть карликові півники.

На території Прибужанівської сільської територіальної громади Вознесенського району відтепер є заказник «Сухобалківський» площею 108 гектарів. Заказник було створено за ініціативою громади з метою збереження пасовищ. Тут зростають види, що особливо охороняються: ковила Лессінга, ковила воло-

систа, горицвіт волзький, шафран сітчастий, астрагал шерстистоквітковий, які занесені до Червоної книги України. Ділянки в межах заказника є останніми, що вдалося зберегти в межах балки Сухой, де ще донедавна було понад 1 000 гектарів степів.

А на території ДП «Очаківське лісове господарство», в межах Куцурубської та Радсадівської сільських територій, тепер є заказник «Каталінський». Ще років вісім тому відомий еколог, заслужений природоохоронець України Олег Деркач наполягав на тому, щоб цю територію «заповідати». Кращою формою були би заказник. Тут на узбе-

режжі Бузького лиману цілими галявинами ростуть карликові півники. Це явище яскравіше, ніж Долина нарцисів на Закарпатті.

Також у межах заказника розташоване городище Ольвійського простору римського періоду Козирка-І. У майбутньому заказник є перспективним для включення в проектований регіональний ландшафтний парк «Ольвійська хора». І стане гарним туристичним маршрутом, бо зовсім поруч розташований Національний історико-археологічний заповідник «Ольвія», відомий за межами країни.

Усі новостворені заказники мають міжнародний охоронний статус, оскільки входять до Смарагдової мережі. Також рішенням сесії оголошено три ботанічні пам'ятки природи: «Дуб на вул. Садовій», «Дуб в районі Темвод», «Дуб Горизонтальний». Усі дуби вистояли попри бої в місті на початку війни та регулярні ракетні обстріли.

Цим рішенням площу природно-заповідного фонду Миколаївської області збільшено на 287,45 гектара, що додає відсоток заповідності області та, найголовніше, дасть змогу зберегти цінні степові території.

На жаль, нині територію Куцурубської та Очаківської громад, де ростуть маленькі півники, щодня обстрілює ворог. Але квіточки мають вистояти. Як і всі ми!..

Фото Олени ІВАШКО.

Сезон завершено, готуються до нового

Миколаїв одним із перших обласних центрів в Україні завершив опалювальний сезон. Він був складним, але всі аварійні ситуації вдалось вирішити.



Опалювальний сезон 2022—2023 рр. став викликом для працівників теплогенеруючих підприємств, адже працювати доводилось під обстрілами, в блекауті, а ще за відсутності нормального водопостачання у Миколаєві. Втім, комунальні служби впоралися з усіма завданнями. Системи заповнили очищеною водою, всі аварійні пориви максимально закривались.

Міська влада вже готується до наступного опалювального сезону, зокрема ремонт мереж та оновлення обладнання. А вже підготовка до сезону має бути вчасною та якісною. ОКП «Миколаїв-облтеплоенерго» спрямовано понад 600 приписів балансоутримувачам житлових будинків з переліком обов'язкових заходів з підготовки систем теплоспоживання до наступного опалювального періоду 2023—2024 рр.

У службі теплових мереж ОКП «Миколаївоблтеплоенерго» за-

значають: опалювальний сезон 2022—2023 рр. показав недостатню підготовку внутрішньобудинкових систем опалення, насамперед через відсутність гідравлічних випробувань та ревізій (заміни) запірно-регулюючої арматури на стояках; неякісну ізоляцію; несвоєчасне видалення повітря з систем, а впродовж опалювального періоду ще й самовільне втручання мешканців в систему опалення та злив хімічного підготовленого теплоносія, що призвело до втрат теплової енергії.

А це, в свою чергу, спричинювало обґрунтовані скарги від населення, а іноді навіть перерви в роботі окремих теплогенераторів. Крім того, недостатнє обладнання теплових та елеваторних вузлів робочою арматурою для заміру параметрів теплоносія не давало змоги рівномірно та якісно розподілити теплоносій по системах опалення.

«Усі ми знаємо, які перепони були при підготовці до цього опалювального сезону. І ми як теплопостачальник, і балансоутримувачі житлових будинків маємо врахувати всі нюанси при підготовці до наступного опалювального періоду. ОКП «Миколаївоблтеплоенерго» вже розпочало готуватися до наступного сезону, радимо й ЖЕКам, ОСББ та керуючим компаніям не затягувати. Впродовж опалювального періоду працівники нашого підприємства не раз здійснювали планові перевірки систем теплоспоживання, на основі яких і були сформовані приписи щодо підготовки систем у міжсезонні», — зазначив директор ОКП «Миколаївоблтеплоенерго» Микола Логвінов.

Усі роботи з підготовки систем теплоспоживання мають бути виконані до 15 вересня 2023 року.

Фото з відкритих джерел.

Матеріали з Миколаївської області підготувала наш власкор Олена ІВАШКО.

ОГОЛОШЕННЯ

Втрачена картка водія № UAD00000071Z1000 на ім'я **Частухін Сергій Миколайович** 11.06.1971р.н. вважати недійсним.

Втрачене посвідчення головного спеціаліста управління з питань об'єктів державної власності ДСА України № 962 на ім'я **Рудь Катерини Вікторівни**, вважати недійсним.

Втрачене посвідчення учасника бойових дій серія УБД № 144552, видане Національною поліцією України від 05 жовтня 2022 року на ім'я **Борисова Михайла Олександровича**, вважати недійсним.

Втрачені документи на квартиру, а саме свідоцтво на право на власність на ім'я **Швець Олександр Володимирович** та **Швець Ольга Володимирівна** видані 16.11.1996 року розпорядження 16028. Реєстрація в БТІ 06.12.1996 року номер 4254 вважати недійсними.

ОГОЛОШЕННЯ

щодо продажу активів АТ "МЕГАБАНК"

Номери лотів: G22N023508, G22N023509, G22N023510, G22N023511, G22N023512, GL6N023494, GL2N023495, GL3N023496, GL6N023497

Короткий опис активів (майна) в лотах: Нежитлові приміщення: цокольного поверху № 0-1 в літ. А-10 загальною площею: 29,0 кв.м, цокольного поверху № 0-8 в літ. А-10, загальною площею: 29,5 кв.м, цокольного поверху № 0-15 в літ. А-10, загальною площею: 29,1 кв.м, цокольного поверху № 0-25 в літ. А-10, загальною площею: 57,0 кв.м, цокольного поверху № 0-31 в літ. А-10, загальною площею: 56,6 кв.м, що розташовані за адресою: Харківська обл., м. Харків, вулиця Гвардійців-Широнінців, будинок 29б. Основні засоби у кількості 36 одиниць. Основні засоби у кількості 10 одиниць. Основні засоби у кількості 8 одиниць. Основні засоби у кількості 15 одиниць. Основні засоби у кількості 11 одиниць.

Права вимоги за кредитними договорами № 190ПВ/2008, 39/2008-МК-USD, 71/2008-МК-USD, 07П/2017, що укладені з фізичними особами.

Місце проведення аукціону: Єдиний кабінет - Посилання на перелік організаторів торгів, які у своїй діяльності використовують створену ГО "Трансперенсі Інтернешнл Україна" електронну торгову систему <https://www.fg.gov.ua/aktivi-bankiv/prodazh-aktiviv/informatsiya/organizatori-vidkritikh-torgiv>

Дата проведення відкритих торгів (аукціону)/електронного аукціону: 15.05.2023, 19.05.2023

Час проведення відкритих торгів (аукціону)/електронного аукціону: Точний час початку проведення відкритих торгів (аукціону)/електронного аукціону по кожному лоту вказується на веб-сайті www.prozorro.sale

Детальна інформація щодо лотів: <https://www.fg.gov.ua/passport/53821> <https://www.fg.gov.ua/passport/53826>

Втрачений: диплом бакалавра ХА №47527395, додаток до диплому 12 ВС №435913 від 30.06.2014, диплом спеціаліста С 15 №084695, додаток до диплому 12 ДС №445343 від 30.06.2015 виданий ХНЕУ ім. С. Кузнец, виданий на ім'я Брагіної А.І.

Втрачений диплом серія УВ № 768912 виданий Київським державним університетом ім. Т.Г. Шевченка від 28 червня 1990р. на ім'я **Лукерченко Тетяна Петрівна** і додаток до нього, вважати недійсним.

Диплом спеціаліста ХА №39433829 на ім'я **Батуліна Євгена Ігоровича**, вважати не дійсним в зв'язку з його втратою.

14.11.2022 р. відкрилась спадщина після смерті Думбасар Галина Василівна, 28.04.1949 р.нар. Спадкоємців прошу звертатися до Соха О.Б., приватного нотаріуса Запорізького міського нотаріального округу, адреса: м. Запоріжжя, вул. Гребельна, буд. 1, кв. 33, тел. 0667205121 в строк передбачений законодавством України для прийняття спадщини.

Втрачений диплом спеціаліста, серії МВ № 11546750, виданий Харківським національним університетом внутрішніх справ 19.06.2010 та додаток до диплома про вищу освіту, серії 12 ВП № 160617, реєстраційний номер 2429/10 від 19.06.2010, видані на ім'я **Мороз Микола Євгенович**, вважати недійсними.

Приватний нотаріус Запорізького міського нотаріального округу Демченко О.М. у порядку заміщення приватного нотаріуса Запорізького міського нотаріального округу Тарасової О.В., повідомляє про відкриття спадщини після смерті Залож Валентини Андріївни, 11 грудня 1928 року народження, яка померла 11 листопада 2021 року. Спадкоємцям Залож Валентини Андріївни в строк до 02 червня 2023 року, необхідно з'явитися до нотаріальної контори за адресою: м. Запоріжжя, вул. Незалежної України, буд. 20, прим. 25, телефон для довідок +380667036699.

Приватний нотаріус Броварського РНО Київської області Джура Світлана Вікторівна повідомляє про відкриття спадщини після смерті ВОЛОБУЄВА ВОЛОДИМИРА СТЕПАНОВИЧА, 1934 року народження, який помер 27 березня 2023 року, який постійно проживав та був зареєстрований за адресою: Київська область, Броварський район, с.Яблунове, вул.Шевченка, буд.21, кв.12. Спадкоємців та кредиторів до 27 вересня 2023 року прошу звернутися за адресою: Київська область, смт.Баришівка, вул.Центральна, буд.20, кв.1, або повідомити телефоном за номерами: (067) 337-33-70, (063) 121-40-76.

ДОКЛАДНО

Чотири дні експедиція досліджувала старовинні хрести

Хрести-розп'яття стали справжнім відкриттям для учасників експедиції ГО «Країна Інкогніта» — на них вони натрапили у південних районах Вінниччини, які здавна славилися майстрами-каменотесами.

Експедиція досліджувала стародавні кам'яні хрести. Мандрівник, дослідник, засновник та голова ГО «Україна Інкогніта» Роман Маленков написав, що вони здійснили маршрут у понад 500 кілометрів. Хрести шукали переважно на кладовищах. Деякі з них можна бачити при дорозі.

Побували у селах Бандишівка, Букатинка, Дзигівка, Стіна, Оксанівка. Це в колишніх Ямпільському, Томашпільському районах, у нинішньому Могилів-Подільському районі. «Чотири дні без зв'язку, частину шляху долали по снігу, але ми побачили неймовірні українські шедеври», — стверджує Роман Маленков.

Окрему увагу звернули на хрести-розп'яття — назвали їх неймовірним краєзнавчим відкриттям.

Найдавніший напис датований 1810 роком. Дослідники дивуються, чому ці шедеври майстрів-каменотесів не є пам'ятками для нашої держави?

За словами Романа Маленкова, такого рівня майстерності каменотесного мистецтва, як на хрестах-розп'яттях, раніше йому не доводилося зустрічати.

Фотографія не передає тієї витонченої роботи, яку можна побачити безпосередньо на камені. Але її побачене на світлині вражає.

«Аж не віриться, — каже Роман Маленков, — що це ручна робота наших українських майстрів-каменотесів. Наскільки вони витончені, філігранні...»

Дослідники висловили подяку громаді села Дзигівка колишнього Ямпільського району. Тут розчирили старий великий цвинтар. На жаль, не скрізь така ситуація. Йдеться ж не просто про впорядкування кладовища, а про вшанування пам'яті тих, хто раніше ходив по цій землі.

Пам'ять не повинна заростати бур'янами. Учасники експедиції неприємно вражені ще й тим, що такі шедеври каменотесного мистецтва не цікавлять тих, хто мав би їх зберегти.

«Як же так, що ці рукотворні незвичайні вироби не є пам'ятками для нашої держави?» — каже Роман Маленков.

Україна має свої маркери — дерев'яні храми та кам'яні хрести. Останні збереглися на всіх етнічних територіях нашої держави. Ці німі свідки минулого залишаються недосліджені, невивчені...

З думками краєзнавця погоджується Мирослава Марченко, керівниця ГО «Ямпільщина туристична». За її словами, кожен знак на кам'яних виробах має своє значення, свій символ. «Україна має показати спадщину своїх майстрів світові», — переконана пані Марченко.

Роман Маленков нагадує про надзвичайно цікаву книгу «Кам'яні хрести України». Це фоліант на понад 800 сторінок тексту. Його автор — доктор мистецтвознавства Валерій Малина.

«Кам'яні хрести — це багатовікова історія говоріння кам'яними формами цілого народу», — наводить слова автора Роман Маленков. Також нагадує, що над книгою Валерій Малина працював 30 років.

Вл. інф.

Союз білого орла і золотого тризуба

У Києві, на Контрактовій площі, відкрито нову вуличну виставку під назвою «Союз білого орла та золотого тризуба» (на знімку). Презентували експозицію, підготовлену Центром дослідження воєнної історії Збройних Сил України за сприяння Українського інституту національної пам'яті, начальник Центру полковник Ігор Косяк, директор Польського інституту в Києві Роберт Чижевський та заступник голови УІНП Володимир Тилішак.

Документи і фотосвідчення, розміщені на десяти банерах, розповідають про події сторічної давнини, коли в 1920-му український і польський народи об'єднали свої зусилля для спільної відсічі більшовицькій агресії та намаганням радянської армії захопити Польську республіку, прорватися до Німеччини, щоб звідти поширити соціалістичну революцію на всю Європу.

Виставка знайомить відвідувачів з маловідомими чи й зовсім невідомими широкому загалу фактами і проводить паралелі між минулим та сьогоденням — з коротких історичних довідок можна дізнатися про політичний союз двох держав, перебіг бойових дій, військово-гуманітарну допомогу в 1920-му і нині, про польських волонтерів і добровольців, котрі поруч з українцями стали на захист європейських цінностей від рашистської навали.

«Коли наші держави змагалися за свою незалежність і національну ідентичність, часом ми опинялися у протиборчих таборах. Цим незмінно користалася росія, щоб встановити контроль і над Києвом, і над Варшавою. Але є в нас і героїчні сторінки, коли польський та український народи об'єднувалися довкола спільної боротьби. Так було в 1920 році. Саме в ці дні в квітні 1920-го були підписані політичні та військові конвенції між представниками Української Народної Республіки і Другої Речі Посполитої (так званій Договір Пилсудського — Петлюри), що дало змогу організувати спільну боротьбу з більшовицькою росією. Тут, в Києві, відбулися спільні бої.

114 польських вояків-учасників тих подій поховані на Байковому кладовищі», — каже полковник Ігор Косяк.

Частиною минулого наших країн є досвід спільного протистояння московській загарбницькій політиці. «Сучасним державам Польщі та Україні потрібна взаємна дружба», — наголосив під час відкриття виставки Роберт Чижевський.

На думку Володимира Тилішака, ця виставка нагадує про минуле, яке багатьом мало відоме. «В історії українського та польського народів є багато різних сторінок. Ми більше знаємо про історію, пов'язану з воєнними діями, зокрема тому, що їх активно й старанно тиражували радянська та російська пропаганда. Але в нашій історії були й інші досвіди, наприклад, військово-політичних союзів між українцями і поляками. Союз 1920 року не привів українців до перемоги, не привів до того, щоб Україна залишилася незалежною. Але він відіграв свою роль у подальшій історії польського та українського народів. Сьогодні ми знову говоримо про наш союз. Сьогодні цей союз набагато ширший, бо в ньому бере участь не вся Європа. Тож сьогодні ми маємо шанс на перемогу над спільним ворогом», — зазначає історик.

В УІНП нагадують, що подіями 1920 року, коли українська і польська армія стали щитом цивілізованого світу, присвячена ще одна банерна виставка «1920: на захист Європи від більшовизму», яку на сторінці Інституту можна подивитися онлайн.

Світлана ЧОРНА.
Фото УІНП.



Довідка

На початок 1920 року Українська Народна Республіка вела нелегку боротьбу з більшовицькою росією за своє існування. Вперта боротьба українців проти радянської навали була однією з головних причин, чому УНР змогла домовитися про політичний та військовий союз із Польщею, відносно з якою до цього коїлися відносини від військового протистояння у 1918—1919-му до нейтралітету.

Польське керівництво й особисто глава держави Юзеф Пилсудський розуміли, що в 1920 році більшовики знову спробують захопити Європу — і Польща буде першою на шляху їхнього наступу.

21 квітня 1920-го у Варшаві УНР і Польща уклали угоду. Згідно з її умовами, Польща визнавала незалежність України та зобов'язувалася надавати військову допомогу. Натомість керівництво УНР погодилося, що українсько-польський кордон прохідиме по річці Збруч, це залишало західноукраїнські землі у складі Польщі. Таку поступку українського уряду критикували від моменту укладання Варшавської угоди, проте на той момент це була чи не остання можливість зберегти незалежність.

25 квітня польські й українські війська перейшли в наступ на Київ і не-

забаром визволили українську столицю. Під прикриттям польських військ Армія УНР змогла відпочити та провести реорганізацію. Крім того, Польща надала українським військовим вкрай необхідні зброю та постачання. На визволених територіях України відбувалося відновлення державного та військового апарату, що мало забезпечити надійний тил українському війську.

Але часу для розбудови держави та армії в Україні не виявилось. Вже 26 травня того ж року розпочався контрнаступ «червоних» військ. Плани радянського керівництва були грандіозні: прорватися через Польщу до охопленої революційним рухом Німеччини. Звідти більшовицька революція мала поширитися на всю Європу, а далі — й на весь світ. Однак спочатку треба було розбити польські та українські війська.

Під ударами «червоних» польські та українські сили були змушені відступити на захід, але їм вдалося уникнути розгрому. Армія УНР боронила південне крило польсько-українського фронту. Вперта оборона українських дивізій зв'язала значні сили ворога, які більшовицьке командування так і не змогло перекинути на львівський та варшавський напрямки.

16 серпня 1920 року під Варшавою розпочався контрнаступ польських військ, який завершився блискучою перемогою Війська Польського. Радянське командування кинуло на допомогу першу кінну армію. Але вміла оборона Замося під керівництвом полковника Марка Безручка зв'язала «червону» кінноту й дала змогу польському командувачу підтягнути резерви. У битві під Замосям—Комаровим 27—31 серпня 1920-го польські й українські підрозділи розбили першу кінну армію.

Плани більшовиків щодо загальноєвропейської соціалістичної революції так і залишилися на папері. У вересні польські та українські війська наступали на схід по всьому фронту. 21 вересня українські частини перейшли на східний берег ріки Збруч, опинившись на території, визначеній Варшавською угодою за УНР. Та попри успіх кампанії 1920 року виснажена війною Польща вирішила відмовитися від подальшої боротьби й уклала перемир'я з радянською росією. Без підтримки союзника Армія УНР після важких листопадових боїв відступила на територію Польщі, де була інтернована.

За матеріалами Українського інституту національної пам'яті.

Подорожі готськими шляхами

У Володимирі на Волині відбулася міжнародна наукова конференція «Готський шлях: спільна історична подорож в минуле». Конференцію організували виконавчий комітет Володимирської міськради спільно з гміною Грубешів Республіки Польща. Про це йдеться на сайті міської ради.

Учасність у конференції взяли історики з Польщі та України. Вона стала одним з останніх етапів реалізації польсько-українського проекту «Готський шлях: спільна історична реконструкція та віртуальна подорож в минуле», який розпочався ще 2021 року за фінансової підтримки ЄС.

Учасників та гостей конференції привітав міський голова Ігор Пальонка, а вуйт гміни Грубешів Томаш Зайонц висловив слова підтримки українцям, котрі нині ведуть запеклу боротьбу з окупантом, та побажав усім науковцям плідної роботи. «Під час реалізації проекту ми прагнули вдосконалити інформаційну та матеріальну бази історичного музею ім. Омеляна Дверницького у Володимирі та музею імені о.



Станіслава Сташича в Грубешові, а також збільшити їх відвідуваність, популяризувати спільну історію і її впливи на культуру, традиції та суспільний розвиток обох країн і подальшу співпрацю з обох музеїв», — розповіла координатор проекту з українського боку, начальник відділу міжнародної діяльності та туризму Володимирської міськради Катерина Підгурець.

У рамках реалізації проекту у Володимирі було придбано дві тач-панелі, виготовлено макет готського села, розроблено веб-сайт проекту та віртуальний тур, що дає можливість вирушити до подорож у минуле, побачити виготовлені віртуальні 3D-моделі жителів та воїнів племені, готського будинку та інші медіапродукти, що відображають життя та побут готів. Про-

ект доповнює польські історичні дані, збирає свідчення і дослідження поселень готських племен в Україні та Польщі, а також забезпечує систематичні історичні знання щодо транскордонного регіону та Європи в цілому.

З доповідями про історію готів на конференції виступили професори Войцех Новаковські, Барбара Незабітовська-Вішневська (Республіка

Польща) та інші науковці. Справжньою сенсацією для гостей з Польщі стала монографія волинських істориків Григорія Охрименка, Геннадія Бондаренка «Старожитності готів на Волині», з якою присутніх познайомив відомий волинський краєзнавець Геннадій Гулько.

Учасники заходу ознайомилися з деякими результатами реалізації проекту, зокрема веб-сайтом, оглянути макет «Готське село». Особливої атмосфери додали юні актори аматорського театру-студії «Різобарв'я» під керівництвом режисера Лариси Половнєвої, які зустрічали гостей у тематичному одязі та з макетами зброї готів.

У підсумку конференції буде видано збірник наукових праць її учасників, а також підготують документальний фільм з коментарями істориків. Загалом реалізацію проекту «Готський шлях...» буде завершено до 30 червня 2023 року культурно-освітнім заходом «Сімейний вихідний у музеї».

Вл. інф.
Фото з сайту Володимирської міської ради.



Сьогодні на всій території України мінлива хмарність, незначні опади лише в західних регіонах. Температура повітря вдень переважно 19—21 з позначкою плюс. Уночі — 4—6 градусів тепла. Нічний південний вітер удень змінить свій напрямок на південно-західний, до 5—10 м/с

СПОРТ

Отримали суперників у пре-олімпійській кваліфікації

Баскетбол. Чоловіча збірна України дізналася суперників по груповому етапу пре-кваліфікаційного олімпійського турніру, який відбудеться 12—20 серпня цього року.

Результати жеребкування для Європи

Група А. Чехія, Північна Македонія, Ізраїль, Естонія.

Група В. Португалія, Польща, Угорщина, Боснія та Герцеговина.

Група С. Туреччина, Україна, Болгарія, Ісландія.

Група D. Нідерланди, Хорватія, Бельгія, Швеція.

Перші дві команди групи вийдуть до півфіналу, де продовжать боротьбу за путівку. Її отримає переможець фіналу вісімки. При цьому півфінали й фінал відбудуться у форматі одного матчу.

Нагадаємо, що всі поєдинки пре-кваліфікаційного олімпійського турніру збірна України зіграє в Стамбулі (Туреччина).

Наставник збірної України Віталій Степановський висловився про результати жеребкування.

«Насамперед відзначу збірну Туреччини. Вона дуже потужна, плюс гратиме вдома, тож турків можна вважати фаворитами нашої четвірки.

Збірна Болгарії теж хороша команда, лідерами якої є один з краєвих гравців Євроліги в цьому сезоні Саша Везенков, а також натуралізовані американці Коді Міллер-Макінтайер та Ді Бост. Ці гравці — це півкоманди болгарської збірної.

Збірна Ісландії зайвого представлення не потребує. Ми зазнали дуже прикрий поразки від них у виїзній грі кваліфікації чемпіонату світу-2023. Ця поразка в результаті і не дозволила нам вийти у фінальну частину. Це суперник, який грає в дуже швидкий баскетбол з великою кількістю триочкових кидків.

Думаю, це буде цікавий турнір, адже команди до останнього зберігатимуть шанси потрапити на Олімпійські ігри. Усі збірні намагатимуться максимально відповідально підійти до цього турніру, викликати найсильніших гравців до складу».

Лідер і переслідувач гратимуть поряд

Футбол. Сьогодні починається 24-й тур чемпіонату УПЛ.

Лідер змагань донецький «Шахтар» домашній матч проти «Миная», за обопільною домовленістю, зіграє на домашній арені закарпатців (початок о 13:00).

«Дніпро-1» (переслідувач «Гірників») приймає «Металіст». Зустріч відбудеться неподалік від донецьчан і минайців — в Ужгороді, на «Авангарді» (13:00).

Розклад інших матчів цього ігрового дня:

14:00 «Львів» — «Олександрія» (Львів, СКІФ).

15:00 «Зоря» — «Верес» (Київ, «Динамо» імені Валерія Лобановського).

15:00 «Чорноморець» — «Колос» (Одеса, «Чорноморець»).

4 травня відбудеться решта зустрічей туру:

13:00 «Інгулець» — «Кривбас» (Петрове, «Інгулець»).

13:00 «Металіст 1925» — «Рух» (Київ, НТК імені Віктора Баннікова).

15:00 «Ворскла» — «Динамо» (Полтава, «Ворскла» імені Олексія Бутовського).

Підготував Геннадій БРАНИЦЬКИЙ.

Бахмутська утилізація ворога дає нашому резерву змогу підготуватися для подальших дій

ФРОНТ

Командувач Сухопутних військ ЗСУ Олександр Сирський укротє побував на бойових позиціях, які тримають оборону на Бахмутському напрямку.

Попри всі прогнози українські захисники тримають Бахмут, знищують «вагнера» та інші найбільш боєздатні підрозділи російської армії. «Ми даємо нашому резерву змогу підготуватися, і ми готуємося самі до подальших дій», — зазначив він. А також повідомив, що разом з командирами ухвалили низку необхідних рішень, спрямованих на забезпечення ефективної оборони та завдання максимальних втрат противнику.

За словами командувача Сухопутних військ ЗСУ, у центрі уваги постійно мають бути люди — від солдата до командири. Ніхто не має залишитись осторонь, особливо саме завдяки їхній самовідданості та професіоналізму Бахмут тримається, наголосив Сирський. Він висловив бійцям вдячність за стійкість, мужність і героїзм, а також вручив подарунки та відзнаки.

Місто-фортецю ЗСУ перетворили на місце утилізації живої сили противника. За даними

речника Східного угруповання військ ЗСУ Сергія Черватого, які він озвучив у коментарі «РБК-Україна», на Бахмутському напрямку воюють 25,6 тисячі «багнетів» живої сили росіян, 65 танків, 450 бронемашин, 154 одиниці ствольної артилерії та 56 реактивних систем залпового вогню.

Оглядачі Defanse Express проаналізували сили окупантів у цій гарячій точці битви за Донбас і дійшли висновку, чому, наприклад, ще в лютому 2023 року рашисти для своїх «штурмових рот» виділяли хоча б один танк, чотири бронемашини та бодай одну артсистему, а наприкінці квітня акцент змістився саме на «м'ясну складову», а бронетехніка та артилерія в крашому для ворога разі виконують роль «приданого засобу». Схоже, окупанти зіткнулись з тим, що наявних сил та засобів на Бахмутському напрямку їм уже не вистачає для підтримки безперервності атак.

За інформацією координатора групи «Інфор-

маційний спротив» Костянтина Машовця, нині путінські війська на території України мають 1764 танки (у різному технічному стані), 4289 бронемашин, майже три тисячі одиниць ствольної артилерії та 870 одиниць РСЗВ. Якщо розподілити цю щільність сил та засобів ворога на 1300 км фронту, то виходить ли-

ше один танк, три бронемашини та три одиниці ствольної артилерії та РСЗВ на 1 км фронту. На думку військових експертів, цього арсеналу «асабатителям» недостатньо для ефективних наступальних зусиль, і тому вони активно будують оборонні споруди.

Зі свого боку британська розвідка стверджує,

що РФ не має достатньо боеприпасів для досягнення успіху в наступі «росія продовжує надавати найвищій пріоритет мобілізації своєї оборонної промисловості, але вона все ще не в змозі задовольнити потреби воєнного часу. Тоді як російські політичні лідери наполегливо вимагають успіху на полі бою, російські фахівці з логістики застрягли посередина». — йдеться в огляді МО Великої Британії.

Ольга ВІТЕР.

МАЛЮНОК ДНЯ



Кусто

Парад.

Мал. Олексія КУСТОВСЬКОГО.

Незвіданими стежками й малою авіацією — до сивих Горган

Реалізація проекту «Бойківські Карпати» сприяє розосередженню туристичних потоків, а розвиток транскордонної співпраці — залученню інвестицій.

Бойківщина відкриває свої секрети і стає дедалі популярнішою серед туристів. Розташований на межі Івано-Франківської, Львівської та Закарпатської областей етно-регіон славний своїми Горганями. Ця частина Карпатського високогір'я навіть назву має якусь загадку.

Про побут бойків назагал відомо менше, ніж про їхніх сусідів-гуцулів. Тим-то й цікавіше відкривати для себе їхні звичаї, особливо у високогір'ї. Та й самі Горгани мають чимало історичних та археологічних цікавинок. Це солеваріння, вузькоколіяка серед лісів, сакральна архітектура, печери, знамениті скелі. Гори тут особливі — рухомі. До речі, назва «Горгани» співзвучна зі словами «горготати», «скреготіти». Тобто масивні брили каменю, що вкривають вершини, скочуються схилами з глухими звуками.

«Робимо велику промоцію цьому краю завдяки проекту «Бойківські Карпати», — повідомив Віталій Передерко, начальник відділу туризму управління міжнародного співробітництва, євроінтеграції, туризму та інвестицій ОВА. — Приміром, днями в селищі Вигода відкрився заклад харчування, в якому представлена бойківська кухня. Проводимо зустрічі із зацікавленими підприємцями щодо створення туристичних кластерів та сільських садиб». Ще одним заходом реалізації проекту стане акція «Я досліджую Бойківські Карпати», яка розпочалася 1 травня на сторінці в Instagramі @iftourland.

А 14 травня у Долині стартують безплатні екскурсії. На 15 травня у краєзнавчому музеї «Бойківщина» міста Долини заплановано майстер-клас із вибірки олійними фарбами, який проведе членкиня Спілки дизайнерів, засновниця центру «Традиція» Оксана Сокол. Тут будуть представлені роботи з візерунками традиційних бойківських різьблених штампів.

«Із реалізацією проекту «Бойківські Карпати» прагнемо вирівняти дисбаланс із від-

відування регіонів Івано-Франківщини, — зазначає Віталій Передерко. — Економічні вигоди, створювані індустрією туризму для розвитку локальних територій, зростання заможності населення однозначно є позитивним явищем. Однак маємо підвищувати привабливість різних етнорегіонів та розосередження туристичних потоків для розвитку інших громад. А Бойківщина — це весь Калуський район».

Та не тільки екскурсом у минуле означені плани на розвиток туризму. Територіальні громади прагнуть запровадити перспективні напрями розвитку. Приміром, будівництво аеродрому в місті Долина. Міський голова Іван Дирів (на знімку), сам досвідчений пілот, якраз готує документи для транскордонного проекту, який реалізуватимуть спільно зі Словаччиною, Румунією та Угорщиною за кошти Європейського Союзу.

«Ознайомився з наочним прикладом можливості та доступності міжнародних польотів із простих ґрунтових аеродромів, — стверджує Іван Дирів. — Переконали, що мала авіація — великий поштовх для регіону. Із розвитком такої інфраструктури матимемо змогу істотно покращити мобільність, залучити інвестиції, збільшити туристичний потенціал і стати прикладом для багатьох інших громад країни».

Хочеться трішки помріяти: що от-от завершиться війна, і ми, сповнені сил та переможної енергії, піднімаємося гвинтокрилами над Горганями та вивчаємо досі незвідані таємниці цієї частини скибових Карпат — аж із гори Сивуля.

Людмила СТРАЖНИК.

Івано-Франківська область.

Фото надано Іваном Дирівим.



Над номером працювали: Владислав ЛЕОШКО, Сергій ВОЛОТКОВСЬКИЙ.

В.о. головного редактора Сергій ДЕМСЬКИЙ.

- За зміст та достовірність інформації у рекламних публікаціях відповідальність несе рекламодавець.
- Редакція не завжди поділяє позицію авторів публікацій.
- Направлення матеріалів для друку в газеті є наданням згоди автора на обробку його персональних даних.
- Рукописів не повертаємо.
- Листування з читачами — тільки на сторінках газети.
- При використанні наших публікацій посилання на «Голос України» обов'язкове.
- Платні матеріали.

Засновник — Верховна Рада України
Свідоцтво про реєстрацію періодичного
друкованого видання — КВ № 1
від 26.05.1994 р.

Газета виходить 5 разів на тиждень
(крім неділі й понеділка).
Передплатні індекси та передплатна ціна
на 2023 рік

Для фізичних осіб:
40224 — 40 грн. на місяць
(5-разовий: вівторок — субота);
08775 — 35 грн. на місяць
(3-разовий: вівторок, четвер, п'ятниця).
Для підприємств і організацій:
60955 — 80 грн. на місяць
(5-разовий: вівторок — субота).
Ціна в роздрібній мережі — договірна.

Загальний тираж 40000.

Друк:
ТОВ «Мега-Поліграф»,
04073 м. Київ,
вул. Марка Вовчка, 12/14,
тел. (044) 581-68-15
www.mega-poligraf.kiev.ua

Зам. 89799

Видавець —
Державне підприємство
«Редакція газети «Голос України»
1 2 3 4 5 6 7 8 9 0

Газета виходить
з 1 січня 1991 року.

Адреса редакції: 03047, Київ-47,
вул. Петра Нестерова, 4.

ТЕЛЕФОНИ:
для довідок — 503-68-72;
відділ реклами — 453-44-56 (факс);

E-mail: mail@golos.com.ua —
загальний

reklama1@golos.com.ua —
відділ реклами

let@golos.com.ua — відділ листів

foto@golos.com.ua — відділ ілюстрацій

Сайт — www.golos.com.ua

